

**Polski Związek
Szachowy**

Regulamin Dyscyplinarny

Polskiego Związku Szachowego

**przyjęty uchwałą Walnego Zgromadzenia Delegatów PZSzach w dn. 20 czerwca 2021 r.
z poprawkami przyjętymi w dniu 23 listopada 2022 r. oraz w dniu 1 czerwca 2025 r.**

na podstawie
art. 13 ust. 1 pkt 2 i art. 45b ust. 1 ustawy o sporcie z dnia 25 czerwca 2010 r.

oraz

§ 22 pkt k w związku z § 31 Statutu Polskiego Związku Szachowego.

Spis treści

<u>Preambuła.....</u>	<u>3</u>
<u>Część A. PRZEPISY DYSCYPLINARNE</u>	<u>4</u>
<u>Dział I. Postanowienia ogólne.....</u>	<u>4</u>
Rozdział I. Zakres stosowania przepisów regulaminowych.....	4
Rozdział II. Objasnienie pojęć.....	4
Rozdział III. Zasadnicze przepisy dyscyplinarne.....	6
Rozdział IV. Okresy przedawnienia. Ustanie karalności.....	7
<u>Dział II. Kary dyscyplinarne.....</u>	<u>8</u>
Rozdział I. Katalog i właściwości kar dyscyplinarnych.....	8
Rozdział II. Zasady wymierzania kar.....	11
Rozdział III. Zawieszenie kary.....	11
<u>Dział III. Rodzaje przewinień dyscyplinarnych.....</u>	<u>12</u>
Rozdział I. Przewinienia podstawowe.....	13
Rozdział II. Przewinienia osób pełniących określone funkcje.....	15
Rozdział III. Inne przewinienia dyscyplinarne.....	16
<u>Dział IV. Organy dyscyplinarne i ich właściwości.....</u>	<u>17</u>
Rozdział I. Rzecznicy Dyscypliny.....	17
Rozdział II. Organy orzecznicze.....	19
Rozdział III. Zespoły orzekające.....	20
<u>Część B. KODEKS POSTĘPOWANIA DYSCYPLINARNEGO.....</u>	<u>21</u>
<u>Dział V. Ogólne zasady postępowań.....</u>	<u>21</u>
Rozdział I. Przepisy podstawowe.....	21
Rozdział II. Reprezentacja i obrońcy.....	23
Rozdział III. Zasady prowadzenia korespondencji.....	23
Rozdział IV. Zasady obowiązywania terminów.....	24
Rozdział V. Akta spraw.....	25
Rozdział VI. Zawieszenie postępowania.....	25
<u>Dział VI. Środki zapobiegawcze i zasady ich stosowania.....</u>	<u>26</u>
<u>Dział VII. Postępowanie wyjaśniające.....</u>	<u>27</u>
Rozdział I. Prowadzenie postępowania wyjaśniającego.....	27
Rozdział II. Zażalenia. Subsydiarny wniosek o ukaranie.....	28
<u>Dział VIII. Postępowanie orzecznicze.....</u>	<u>29</u>
Rozdział I. Tryb uproszczony postępowania.....	29
Rozdział II. Prowadzenie postępowania orzeczniczego.....	30
Rozdział III. Rozprawa dyscyplinarna.....	31
Rozdział IV. Dobrowolne poddanie się karze.....	32
Rozdział V. Orzeczenie dyscyplinarne.....	32
Rozdział VI. Zasady postępowania odwoławczego.....	33
Rozdział VII. Przeniesienie orzeczenia zewnętrznego.....	34
Rozdział VIII. Uprawnomocnienie się orzeczenia.....	35
<u>Dział IX. Postępowanie po uprawnomocnieniu się orzeczenia.....</u>	<u>35</u>
Rozdział I. Zasady wykonania kar.....	35
Rozdział II. Zatarcie kary.....	37
Rozdział III. Zaskarżenie orzeczenia. Skrócenie kary.....	37
Rozdział IV. Wznowienie postępowania.....	38
Rozdział V. Koszty postępowania. Zobowiązania finansowe.....	38
<u>Dział X. Przepisy przejściowe i końcowe.....</u>	<u>38</u>

Preambuła

Zważywszy, że:

- jedną z podstaw gry w szachy jest duch sportowej rywalizacji oparty na uczciwości, zasadzie „fair play” oraz szacunku dla przeciwnika i innych uczestników zawodów,*
- Polski Związek Szachowy stoi na straży tych wartości,*
- ich naruszenie rodzi odpowiedzialność o charakterze dyscyplinarnym, która jest odrębna i autonomiczna w stosunku do innych rodzajów odpowiedzialności prawnej,*

Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Związku Szachowego, uwzględniając postanowienia Statutu Polskiego Związku Szachowego oraz wytyczne Kodeksu Dobrego Zarządzania dla Polskich Związków Sportowych, ustanawia niniejszy Regulamin określający zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej w sporcie szachowym.

§ 1.

1. Regulamin Dyscyplinarny (zwany dalej „Regulaminem”) Polskiego Związku Szachowego (dalej w skrócie „PZSzach”) określa zasady ponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej obowiązujące w sporcie szachowym w Polsce.
2. Regulamin określa w szczególności:
 - a. zakres obowiązywania przepisów,
 - b. podmioty podlegające odpowiedzialności dyscyplinarnej,
 - c. zasady ponoszenia odpowiedzialności za przewinienia dyscyplinarne,
 - d. rodzaje kar dyscyplinarnych i zasady ich wymiaru,
 - e. czyny zagrożone odpowiedzialnością dyscyplinarną (przewinienia dyscyplinarne),
 - f. organy dyscyplinarne i ich właściwości,
 - g. tryby postępowania dyscyplinarnego,
 - h. zasady wykonywania orzeczeń dyscyplinarnych.

Część A. PRZEPISY DYSCYPLINARNE

Dział I. Postanowienia ogólne.

Rozdział I. Zakres stosowania przepisów regulaminowych.

§ 2.

1. Czynności na podstawie Regulaminu prowadzone są w zgodzie z obowiązującymi postanowieniami prawa powszechnego, w szczególności z ustawą o sporcie z dn. 25 czerwca 2010 r. (Dz. U. 2020 poz. 1133 z późn. zm.) oraz ustawą prawo o stowarzyszeniach z dn. 7 kwietnia 1989 r. (Dz. U. 2020 poz. 2261 z późn. zm.) a także postanowieniami Statutu PZSzach i uchwał Walnego Zgromadzenia Delegatów PZSzach.
2. PZSzach oraz członkowie PZSzach egzekwują odpowiedzialność dyscyplinarną w sporcie szachowym wyłącznie na podstawie Regulaminu.

§ 3.

Odpowiedzialność dyscyplinarna ponoszona na podstawie Regulaminu jest niezależna od odpowiedzialności ponoszonej na podstawie innych przepisów prawa poza środowiskiem szachowym.

§ 4.

1. PZSzach uznaje i respektuje reguły, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1872 z późn. zm.). Polska Agencja Antydopingowa POLADA ma wyłączne prawo do realizacji tych reguł.
2. Dla prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego wydanego zgodnie z regułami ust. 1 przepisy § 116 stosuje się odpowiednio.
3. Reguły wskazane w ust. 1 nie mają zastosowania do przewinień polegających na oszustwie technologicznym przy grze w szachy, zwanym również dopingiem elektronicznym.

§ 5.

1. Czynności na podstawie Regulaminu prowadzone są w zgodzie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).
2. Interpretację i sposób stosowania przepisów przywołanych w ust. 1 reguluje obowiązujący dokument „Polityka przetwarzania danych osobowych w PZSzach”.

Rozdział II. Objasnienie pojęć.

§ 6.

1. Skróty stosowane w Regulaminie:
 - a. PZSzach – Polski Związek Szachowy,
 - b. WZSzach – osoba prawna będąca członkiem PZSzach posiadająca licencję wojewódzkiego związku szachowego w rozumieniu Statutu PZSzach.

- c. KWiD – Komisja Wyróżnień i Dyscypliny PZSzach,
- d. FIDE – Międzynarodowa Federacja Szachowa,
- e. ECU – Europejska Unia Szachowa,
- f. WIM, IM, WGM, GM, IA, FA, IO, FT – tytuły zawodników, sędziów, trenerów i organizatorów nadawane przez FIDE (FIDE Handbook, rozdziały B.01., B.06., B.07 i B.09).

2. W rozumieniu Regulaminu:

- a. zawodnik – to osoba fizyczna uczestnicząca w zawodach szachowych,
- b. działacz – to osoba fizyczna świadcząca pracę na rzecz osób prawnych, zarówno zrzeszonych w PZSzach jak i innych, zaangażowanych w działalność organizacyjną w sporcie szachowym; do takich osób fizycznych zalicza się w szczególności członków organów, pracowników, zleceniobiorców i wolontariuszy tych osób prawnych,
- c. szkoleniowiec – to licencjonowany trener lub instruktor; inna osoba pełniąca funkcje szkoleniowe, nawet bez licencji; grający i niegrający kapitan drużyny; opiekun młodzieży uczestniczącej w zawodach lub szkoleniach,
- d. sędzia – to osoba fizyczna wyznaczona do przeprowadzenia zawodów od strony sportowej,
- e. sędzia główny – to sędzia prowadzący zawody jednoosobowo lub sędzia sprawujący najwyższą funkcję sędziowską w trakcie zawodów.
- f. organizator – to podmiot odpowiedzialny za organizację jakichkolwiek form współzawodnictwa, szkolenia oraz realizację innych działań podlegających przepisom PZSzach; pod tym pojęciem rozumie się nie tylko podmiot odpowiedzialny formalnie, ale również osobę fizyczną faktycznie pełniącą wyznaczone zadania przy organizacji i realizacji tych działań,
- g. klub – to osoba prawna będąca członkiem PZSzach, a także inna osoba prawna reprezentowana w działalności szachowej lub delegująca doń przedstawicieli,
- h. drużyna – to grupa osób uczestnicząca pod wspólną nazwą w zawodach szachowych, zarówno zorganizowana prawnie jak też nieformalna,
- i. uczestnik zawodów – to każdy podmiot i każda osoba, także niewymieniona w pkt. od a do h powyżej, która:
 - i. ponosiła odpowiedzialność za prawidłowy przebieg zawodów, lub
 - ii. znalazła się na sali gry lub w miejscu zakwaterowania w trakcie lub w związku z przeprowadzeniem zawodów, lub
 - iii. której udostępniono środki transportu, dostęp do pomieszczeń, elementy infrastruktury oraz wyposażenia dla potrzeb i w związku z przeprowadzeniem zawodów,
- j. zawody centralne – to mecze i turnieje w każdej kategorii wiekowej w randze:
 - i. Indywidualnych Mistrzostw Polski,
 - ii. Półfinałów Indywidualnych Mistrzostw Polski,
 - iii. Indywidualnych i Drużynowych Mistrzostw Polski w szachach szybkich i błyskawicznych,
 - iv. Drużynowych Mistrzostw Polski Ekstraliga, I Liga i II Liga,
- k. zawody międzynarodowe – to mecze i turnieje w których co najmniej 20% uczestników reprezentuje inną niż polską federację szachową (zapis inny niż POL na aktualnej liście FIDE),
- l. oszustwo technologiczne, doping elektroniczny – to korzystanie przez zawodnika z urządzenia elektronicznego lub telekomunikacyjnego w trakcie rozgrywania partii szachowej w sposób inny niż dozwolony regulaminowo lub za zgodą sędziego zawodów;
- m. przeciętne wynagrodzenie – to przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw (bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale poprzedniego roku) ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

- n. usiłowanie oszustwa technologicznego – to każdy przypadek posiadania urządzenia telekomunikacyjnego, pozostającego także w stanie nieaktywnym, w strefie i w czasie rozgrywania zawodów w sposób inny niż dozwolony regulaminowo lub za zgodą sędziego zawodów (zasada zero tolerancji);

§ 7.

W rozumieniu Regulaminu uznaje się, że zawodnik:

- a. próbował wziąć udział w zawodach - z chwilą potwierdzenia udziału na odprawie technicznej,
- b. wziął udział w zawodach - z chwilą wykonania pierwszego ruchu na szachownicy.

§ 8.

1. Za działanie siły wyższej rozumie się zdarzenie zewnętrzne, niezależne i niemożliwe do przewidzenia, którego skutkom nie można było zapobiec, takie jak w szczególności: wojna, pożar, epidemia, powódź, blokady komunikacyjne o charakterze ponadregionalnym, kataklizmy społeczne albo katastrofy budowli lub budynków.
2. Za działanie siły wyższej nie uznaje się choroby lub następstw wypadków, choć zdarzenie takie może być uwzględnione przez organ dyscyplinarny w przebiegu postępowania.

Rozdział III. Zasadnicze przepisy dyscyplinarne.

§ 9.

1. Przewinieniem dyscyplinarnym jest popełnienie czynu zabronionego w postaci naruszenia przepisów prawa mających zastosowanie do sportu szachowego, także w sferze organizacyjnej, w szczególności ustawy o sporcie i ustawy o stowarzyszeniach, postanowień Statutu PZSzach i regulaminów PZSzach oraz przepisów FIDE i ECU, uchwał, zarządzeń i decyzji wydanych przez uprawnione organy lub osoby funkcyjne, a także norm etyczno-moralnych.
2. Przewinieniem dyscyplinarnym jest również usiłowanie lub podżeganie do popełnienia czynu zabronionego, oraz współudział i pomocnictwo w jego popełnieniu.

§ 10.

1. Odpowiedzialność dyscyplinarną za przewinienie dyscyplinarne ponosi ten, komu można przypisać winę w czasie popełnienia przewinienia.
2. Odpowiedzialności dyscyplinarnej podlegają zawodnicy, działacze, szkoleniowcy, organizatorzy, sędziowie, drużyny, kluby, WZSzach-y oraz inni uczestnicy zawodów.
3. Odpowiedzialność dyscyplinarną ponoszą wszystkie osoby, które w czasie popełnienia przewinienia podlegały odpowiedzialności regulaminowej, nawet jeżeli przed wydaniem ostatecznego orzeczenia podstawa odpowiedzialności ustała.
4. Odpowiedzialność dyscyplinarna ponoszona jest za przewinienia dyscyplinarne popełnione zarówno w kraju jak i za granicą.

§ 11.

1. Ten kto zawinił nie ponosi odpowiedzialności dyscyplinarnej w takim zakresie, w jakim zostało to spowodowane działaniem siły wyższej.
2. Nieznajomość postanowień Regulaminu ani innych przepisów o charakterze dyscyplinarnym nie może stanowić podstawy do wyłączenia odpowiedzialności dyscyplinarnej.

§ 12.

Podmioty niebędące osobami fizycznymi ponoszą solidarnie odpowiedzialność dyscyplinarną za działania swoich organów, członków, zawodników, szkoleniowców oraz działaczy, o ile działania te pozostają w ścisłym związku z działalnością tego podmiotu. W szczególności dotyczy to sytuacji, gdy podmiot udzielił delegacji do reprezentowania lub sprawowania funkcji. Egzekwowanie odpowiedzialności dyscyplinarnej wobec osoby prawnej ma na celu zapobieganie danemu rodzajowi przewinień dyscyplinarnych w przyszłości.

§ 13.

1. Jeżeli zabronione pod groźbą kary dyscyplinarnej przewinienie wyczerpuje znamiona określone w dwóch albo więcej pozostających w zbiegu przepisach dyscyplinarnych wymierza się jedną zasadniczą karę dyscyplinarną stosując przepis przewidujący karę najsurowszą.
2. Jeżeli ten kto zawinił dopuścił się w krótkich odstępach czasu szeregu przewinień dyscyplinarnych, które wyczerpują znamiona takiego samego przewinienia dyscyplinarnego lub przewinień dyscyplinarnych podobnych, szereg ten uznaje się za jedno przewinienie dyscyplinarne, podlegające jednej zasadniczej karze dyscyplinarnej, uwzględniającej w swej dolegliwości wszystkie przewinienia.

Rozdział IV. Okresy przedawnienia. Ustanie karalności.

§ 14.

1. (skreślony)
2. Bieg terminów wskazanych w niniejszym rozdziale ulega wydłużeniu o czas trwania obowiązującego na terenie całego kraju stanu nadzwyczajnego, stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego. Bieg terminu ulega wydłużeniu niezależnie od daty popełnienia przewinienia, chyba że termin ten już upłynął.

§ 15.

1. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęły 3 lata. Jeżeli jednak przed upływem tego okresu wszczęto postępowanie dyscyplinarne, karalność ustaje z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu.
2. Bieg przedawnienia karalności w przypadku przewinienia dyscyplinarnego ciągłego rozpoczyna się od dnia w którym to przewinienie ustało.
3. Bieg przedawnienia karalności w przypadku przewinienia dyscyplinarnego polegającego na zaniechaniu spełnienia obowiązku rozpoczyna się od dnia w którym obowiązek ten winien był zostać spełniony.
4. Bieg przedawnienia karalności ulega wstrzymaniu przez czas trwania zawieszenia postępowania zgodnie z Rozdziałem „Zawieszenie Postępowania”.
5. Bieg przedawnienia wykonania kary ulega wstrzymaniu w przypadku zaskarżenia prawomocnego orzeczenia do Trybunału Arbitrażowego do Spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim, lub innego uprawnionego na podstawie prawa powszechnego organu, na czas prowadzenia postępowania przed tym organem.

§ 16.

1. W razie uchylenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego karalność ustaje po upływie 2 lat od dnia tego uchylenia.
2. W razie wznowienia postępowania dyscyplinarnego zakończonego prawomocnym orzeczeniem, karalność ustaje po upływie 2 lat od dnia wznowienia.
3. Kara nie podlega wykonaniu, jeżeli od daty uprawomocnienia się orzeczenia nakładającego karę upłynęły 2 lata.

Dział II. Kary dyscyplinarne

Rozdział I. Katalog i właściwości kar dyscyplinarnych.

§ 17.

1. Stosuje się następujące kary zasadnicze:
 - a. upomnienie,
 - b. nagana,
 - c. kara pieniężna,
 - d. czasowa dyskwalifikacja,
 - e. dożywotnia dyskwalifikacja,
2. Stosuje się następujące kary dodatkowe:
 - a. zobowiązanie do przeprosin określonej osoby lub osób,
 - b. zobowiązanie do naprawienia wyrządzonej szkody,
 - c. zobowiązanie do wykonania prac społecznych przy organizacji określonych zawodów szachowych lub przy innej działalności na rzecz szachów,
 - d. pozbawienie posiadanej licencji,
 - e. kara pieniężna,
 - f. nakaz zwrotu otrzymanej nagrody lub nagród,
 - g. pozbawienie zdobytego tytułu mistrza Polski, wicemistrza Polski, zdobytego Pucharu Polski lub innego trofeum,
 - h. przeniesienie drużyny do niższej klasy rozgrywek,
 - i. wykluczenie drużyny z rozgrywek,
 - j. obniżenie klasy lub odebranie nadanego przez PZSzach tytułu zawodnika, sędziego, szkoleniowca lub organizatora, z możliwością rozszerzenia o wniosek do międzynarodowej organizacji szachowej o odebranie nadanego tytułu,
 - k. zakaz udziału w określonych zawodach międzynarodowych lub krajowych,
 - l. zakaz pełnienia funkcji szkoleniowca i kapitana drużyny,
 - m. zakaz organizowania danego rodzaju zawodów,
 - n. zakaz uczestnictwa w kadrach narodowych,
 - o. zakaz pełnienia funkcji w organach PZSzach, WZSzach-ów i klubów,
 - p. wniosek do Zarządu PZSzach o odebranie odznaczeń związkowych,
 - q. wniosek do Walnego Zgromadzenia Delegatów PZSzach o odebranie tytułów honorowych nadanych przez Zgromadzenie, w szczególności tytułu Członka Honorowego PZSzach,
 - r. wniosek do Zarządu PZSzach o pozbawienie członkostwa w PZSzach,
 - s. wniosek do Walnego Zgromadzenia Delegatów o usunięcie ze środowiska szachowego.
3. Kary zasadnicze i kary dodatkowe biegną równolegle.

§ 18.

1. Kara zasadnicza upomnienia polega na wytknięciu ukaranemu niewłaściwego postępowania w formie pisemnej lub w trakcie rozmowy wyjaśniającej w połączeniu z zagrożeniem wymierzenia surowszej kary w razie kolejnego naruszenia dyscypliny.
2. W połączeniu z karą zasadniczą upomnienia można stosować wyłącznie kary dodatkowe wymienione w § 17 ust. 2 pkt. a, b.

§ 19.

1. Kara zasadnicza nagany jest pisemnym wyrazem dezaprobaty w stosunku do postępowania ukaranego w połączeniu z obowiązującymi przez okres obowiązywania kary zakazami:
 - a. nadawania przez kluby i związki szachowe odznaczeń i tytułów honorowych,
 - b. występowania przez kluby, WZSzach-y i PZSzach o odznaczenia państwowe,
 - c. udziału w gremiach o charakterze honorowym.
2. W połączeniu z karą zasadniczą nagany można stosować wyłącznie kary dodatkowe wymienione w § 17 ust. 2 pkt. a, b, c, d.

§ 20.

1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej kary dyskwalifikacji, kary zakazów oraz karę pozbawienia licencji orzeka się w wymiarze czasowym od 1 miesiąca do 10 lat lub dożywotnio. Okres obowiązywania kary wyraża się w miesiącach i latach.
2. Do czasu obowiązywania kar orzekanych w wymiarze czasowym zalicza się okresy zawieszenia oraz stosowania środków zapobiegawczych.

§ 21.

1. Kara dyskwalifikacji jest pisemnym wyrazem dezaprobaty w stosunku do postępowania ukaranego w połączeniu z obowiązującymi przez okres wykonania kary zakazami:
 - a. uczestnictwa we współzawodnictwie sportowym klasyfikowanym oraz powszechnym realizowanym przez PZSzach,
 - b. uczestnictwa w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym,
 - c. pełnienia funkcji sędziego lub organizatora,
 - d. kierowania drużyną lub grupą zawodników podczas rozgrywek,
 - e. nadawania przez kluby i związki szachowe odznaczeń i tytułów honorowych,
 - f. występowania przez kluby, WZSzachy i PZSzach o odznaczenia państwowe,
 - g. udziału w gremiach o charakterze honorowym.
2. Osoba na którą nałożono kilka kar dyskwalifikacji odbywa je jedna po drugiej, w kolejności uprawnomocnienia się poszczególnych orzeczeń.
3. Wobec osoby, na którą nałożono karę dyskwalifikacji na okres łączny ponad 6 miesięcy, orzeka się obligatoryjnie karę dodatkową zakazu pełnienia wszystkich funkcji w organach PZSzach, WZSzach-ów i klubów na okres nie krótszy niż czas obowiązywania kary dyskwalifikacji.

§ 22.

Formę, treść, sposób oraz ściśle oznaczony termin wykonania kary zobowiązania wskazuje, stosownie do właściwości kary, organ orzekający.

§ 23.

1. Kara pozbawienia licencji powoduje utratę możliwości korzystania z uprawnień wynikających z posiadania licencji zgodnie z Regulaminem Licencyjnym PZSzach.
2. Wniosek o ponowne nadanie licencji może być rozpatrzony po odbyciu kary.

§ 24.

1. Kara zakazu pełnienia funkcji w organie obejmuje następujące funkcje:
 - a. w PZSzach:
 - i. (skreślony)
 - ii. (skreślony)
 - iii. członek komisji autonomicznej, statutowej lub komisji Zarządu,
 - iv. delegat do międzynarodowej organizacji szachowej,

- v. (skreślony)
- vi. Rzecznik Dyscypliny PZSzach,
- vii. Rzecznik Dyscypliny Sędziowskiej,
- viii. członek zespołu orzekającego w sprawach dyscyplinarnych,
- ix. kapitan drużyny, kierownik ekipy lub członek delegacji na zawody zagraniczne z wyłączeniem udziału w charakterze zawodnika lub trenera,
- x. dyrektor zawodów szachowych,
- xi. wizytator imprez.

b. w WZSzach:

- i. członek Zarządu,
- ii. członek komisji rewizyjnej,
- iii. członek komisji autonomicznej, statutowej lub komisji zarządu WZSzach,
- iv. delegat na walne zgromadzenie WZSzach,
- v. wojewódzki rzecznik dyscypliny,
- vi. dyrektor zawodów szachowych,
- vii. członek zespołu orzekającego w sprawach dyscyplinarnych w sporcie szachowym,

c. w klubie:

- i. członek zarządu odpowiedzialny za sport szachowy,
- ii. członek komisji działającej w sporcie szachowym,
- iii. delegat na walne zgromadzenie wojewódzkie członków PZSzach,
- iv. członek zespołu orzekającego w sprawach dyscyplinarnych w sporcie szachowym,
- v. kapitan drużyny, kierownik ekipy lub członek delegacji na zawody z wyłączeniem udziału w charakterze zawodnika lub trenera,
- vi. dyrektor zawodów szachowych.

- 2. Kara zakazu pełnienia funkcji może obejmować jedną lub dowolnie wiele spośród funkcji wymienionych w ust. 1.
- 3. Kara zakazu pełnienia funkcji może zostać orzeczona wobec każdej osoby która w czasie popełnienia przewinienia podlegała odpowiedzialności Regulaminowej, a następnie przekazana do wykonania zgodnie z postanowieniami § 132.

§ 25.

- 1. Karę pieniężną orzeka się jako karę zasadniczą dla podmiotów niebędących osobami fizycznymi lub jako karę dodatkową dla osób fizycznych.
- 2. Wysokość kary pieniężnej wyraża się w pełnych setkach złotych (PLN).
- 3. Kara pieniężna nie może być wyższa niż:
 - a. jednokrotność przeciętnego wynagrodzenia - wymierzana osobie fizycznej,
 - b. dwukrotność przeciętnego wynagrodzenia - w pozostałych przypadkach.
- 4. Karę pieniężną wnosi się na rzecz podmiotu w ramach którego działa organ orzeczniczy który nałożył karę, lub na rzecz innego podmiotu działającego na rzecz szachów lub pożytku publicznego wskazanego w orzeczeniu.
- 5. Zapłata kary pieniężnej następuje w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia, chyba że w orzeczeniu wskazano inaczej.
- 6. W rozgrywkach drużynowych klub odpowiada solidarnie za kary pieniężne nałożone na uczestnika zawodów któremu udzielił delegacji do udziału lub sprawowania funkcji.
- 7. Za uiszczenie kary pieniężnej nałożonej na drużynę nieformalną solidarnie odpowiadają jej członkowie z okresu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

§ 26.

Wobec obwinionego, który w chwili popełnienia przewinienia dyscyplinarnego nie ukończył 18 lat, nie stosuje się:

- a. kary pieniężnej,
- b. kar zasadniczych i kar dodatkowych w wymiarze dożywotnim.

§ 27.

Kary dodatkowe wymienione w § 17 ust. 2 pkt. r, s stosuje się tylko w połączeniu z karą zasadniczą dożywotniej dyskwalifikacji.

Rozdział II. Zasady wymierzania kar.

§ 28.

1. Organ orzecznicy wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez Regulamin, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do obwinionego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej środowiska szachowego.
2. Wymierzając karę organ orzecznicy uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się obwinionego, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przewinienia, właściwości i warunki osobiste obwinionego, sposób udziału w życiu szachowym przed popełnieniem przewinienia i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości.
3. Wymierzając karę organ orzecznicy bierze pod uwagę pozytywne wyniki przeprowadzonej mediacji pomiędzy pokrzywdzonym a sprawcą, albo ugodę pomiędzy nimi.

§ 29.

1. Za jedno przewinienie dyscyplinarne wymierza się jedną karę zasadniczą.
2. Obok kary zasadniczej można wymierzyć dowolnie wiele kar dodatkowych, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 30.

Od wymierzenia kary dyscyplinarnej można odstąpić, jeżeli wymierzenie nawet najłagodniejszej kary byłoby niecelowe lub niewspółmierne do wagi popełnionego przewinienia.

§ 31.

1. W przypadku przygotowywania lub usiłowania popełnienia czynu zabronionego organ orzecznicy może, stosownie do okoliczności sprawy, złagodzić wymiar kary dyscyplinarnej.
2. W przypadku współudziału organ orzecznicy przy wymiarze kary uwzględnia udział danej osoby w popełnieniu przewinienia.

§ 32.

Ponowne popełnienie tego samego lub zbliżonego przewinienia pozwala na wymierzenie kary w wymiarze wyższym niż określona w Regulaminie, do dożywotniej dyskwalifikacji oraz wykluczenia ze środowiska szachowego włącznie.

Rozdział III. Zawieszenie kary.

§ 33.

1. Wykonanie kary nagany, dyskwalifikacji na okres łączny nie dłuższy niż 2 lata, kary pieniężnej lub kar dodatkowych można zawiesić w całości lub w części na okres próby.
2. Okres próby może trwać od 6 miesięcy do 3 lat.

3. Zawieszając wykonanie kary organ orzekający może postanowić o niepodawaniu informacji o ukaraniu do wiadomości publicznej.

§ 34.

1. Przewodniczący organu orzeczniczego, który prawomocnym orzeczeniem zawiesił karę, postanawia o zniesieniu zawieszenia w następujących przypadkach:
 - a. jeżeli ukarany nie wykonał w wyznaczonym czasie tej części kary, która nie została zawieszona,
 - b. jeżeli ukarany w okresie próby popełnił kolejne przewinienie dyscyplinarne z tego samego punktu regulaminu za które został prawomocnie ukarany.
2. Przewodniczący organu orzeczniczego, który prawomocnym orzeczeniem zawiesił karę, może postanowić o zniesieniu zawieszenia, jeżeli ukarany w okresie próby popełnił inne niż określone w ust. 1 pkt b przewinienie dyscyplinarne za które został prawomocnie ukarany.
3. W sprawie zniesienia zawieszenia przewodniczący postanawia w terminie 14 dni od powzięcia informacji o kolejnym prawomocnym ukaraniu w okresie próby.
4. Zniesienie zawieszenia kary jest prawomocne.
5. Po zniesieniu zawieszenia orzeczona kara podlega wykonaniu w całości.
6. Przewodniczący organu orzeczniczego przekazuje ponownie sentencję orzeczenia z adnotacją „zniesiono zawieszenie wykonania kary w dniu 00-00-0000”.

Dział III. Rodzaje przewinień dyscyplinarnych.

§ 35.

W rozumieniu Regulaminu przewinieniami dyscyplinarnymi nie są:

- a. wykroczenia przeciwko przepisom gry w szachy,
- b. wykroczenia związane z technicznym przebiegiem współzawodnictwa,

rozstrzygnięte przez sędziego zawodów lub jury d'appel na podstawie przepisów gry lub regulaminu zawodów. Jednakże powtarzające się, umyślne lub rażące wykroczenie przeciw tym regułom może być uznane jako zachowanie niesportowe.

§ 36.

Przewinienia dyscyplinarne niewymienione w niniejszym Dziale, a uznane za naganne, podlegają ukaraniu z zachowaniem proporcji do przewinień wymienionych. Jednakże taką drogę postępowania należy stosować w ostateczności, wyłącznie wtedy, gdy przyjęcie innej drogi postępowania skutkowałoby rażącym naruszeniem postanowień Regulaminu.

Rozdział I. Przewinienia podstawowe.

§ 37.

Ten, kto zawinił podlega następującym karom:

- a. za niezastosowanie się do postanowień regulaminu zawodów:
 - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 6 miesięcy,
- b. za wycofanie się z zawodów bez obiektywnie usprawiedliwiającej przyczyny lub bez powiadomienia sędziego:
 - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 6 miesięcy,
- c. za niezastosowanie się do polecenia związanego z przebiegiem zawodów wydanego przez sędziego lub inną uprawnioną osobę:
 - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 6 miesięcy,
- d. za zachowanie zakłócające przebieg zawodów lub naruszające dobre obyczaje:
 - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 6 miesięcy,
- e. za odmowę uczestnictwa w działaniach promocyjnych na rzecz sportu szachowego nakazanych regulaminem zawodów:
 - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 6 miesięcy.
- f. za niesportowe zachowanie się, w tym naruszenie standardów rywalizacji sportowej lub przeciwdziałanie dobrej atmosferze rywalizacji:
 - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 12 miesięcy,
- g. za nieposzanowanie, zniszczenie lub utratę powierzonego sprzętu i urządzeń sportowych:
 - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 12 miesięcy oraz obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody,
- h. za korzystanie w trakcie partii z notatek lub nieuprawnionej pomocy osoby trzeciej:
 - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 12 miesięcy,
- i. za usiłowanie oszustwa technologicznego:
 - nagana lub dyskwalifikacja do 2 lat,
- j. za oszustwo technologiczne:
 - dyskwalifikacja od 6 miesięcy do 5 lat,
- k. za utrudnianie lub odmowę, także poprzez oddalenie się, przeprowadzenia kontroli osobistej lub kontroli bagażu zarządzanej przez sędziego zawodów w związku z podejrzeniem o oszustwo lub usiłowanie oszustwa technologicznego:
 - dyskwalifikacja od 6 miesięcy do 5 lat,
- l. za uzgodnienie lub próbę uzgodnienia wyniku partii lub meczu, zarówno bezpłatną jak i w celu osiągnięcia korzyści:
 - nagana lub dyskwalifikacja do 3 lat,
- m. za udział lub próbę udziału w zawodach w okresie zawieszenia:
 - dyskwalifikacja do 2 lat,
- n. za udział lub próbę udziału w zawodach w okresie dyskwalifikacji lub obowiązywania kary zakazu:
 - kolejna dyskwalifikacja do 3 lat,
- o. za uczestnictwo lub próbę uczestnictwa w zawodach niezgodnie z ewidencją w Centralnym Rejestrze PZSzach lub ewidencją FIDE:
 - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 2 lat,
- p. za uczestnictwo lub próbę uczestnictwa w zawodach w stanie wskazującym na spożycie alkoholu lub po zażyciu środków odurzających:

- upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 12 miesięcy,
- q. za uczestnictwo lub próbę uczestnictwa w zawodach w stanie wskazującym na spożycie alkoholu lub po zażyciu środków odurzających w stopniu powodującym uszczerbek dla reputacji sportu szachowego:
 - dyskwalifikacja od 6 miesięcy do 3 lat.
- r. za pomówienie innego uczestnika zawodów:
 - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 12 miesięcy oraz zobowiązanie do przeprosin,
- s. za znieważenie innego uczestnika zawodów:
 - nagana lub dyskwalifikacja do 2 lat oraz zobowiązanie do przeprosin,
- t. za naruszenie przepisów wewnętrznych PZSzach:
 - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 2 lat,
- u. za nieuzasadnioną odmowę lub rażącą przewlekłość w udzielaniu informacji na żądanie uprawnionego organu dyscyplinarnego:
 - nagana lub dyskwalifikacja do 2 lat oraz kara pieniężna,
 - o kara pieniężna za to przewinienie może być nakładana wielokrotnie za każdorazową odmowę udzielenia informacji,
- v. za znieważenie sędziego, organizatora lub działacza PZSzach lub WZSzach w trakcie lub w związku z pełnieniem przez niego funkcji:
 - nagana lub dyskwalifikacja do 3 lat oraz zobowiązanie do przeprosin,
- w. za propagowanie lub głoszenie treści o charakterze dyskryminacyjnym, w szczególności rasistowskim, w trakcie lub w związku z zawodami szachowymi:
 - nagana, dyskwalifikacja czasowa lub dożywotnia,
- x. za popełnienie wykroczenia pozostającego w bezpośrednim związku z jakąkolwiek działalnością szachową:
 - upomnienie, nagana, lub dyskwalifikacja czasowa.
- y. za popełnienie przestępstwa nieumyślnego pozostającego w bezpośrednim związku z jakąkolwiek działalnością szachową:
 - nagana lub dyskwalifikacja czasowa.
- z. za popełnienie przestępstwa umyślnego pozostającego w bezpośrednim związku z jakąkolwiek działalnością szachową:
 - dyskwalifikacja czasowa od 6 miesięcy lub dożywotnia.

§ 38.

1. Wskazany karom podlegają ci, którzy dopuścili do udziału w rozgrywkach drużynowych:
 - a. zawodnika nieuprawnionego:
 - i. zawodnik - dyskwalifikacja do 1 roku,
 - ii. kapitan - dyskwalifikacja do 6 miesięcy,
 - iii. klub - kara pieniężna,
 - b. zawodnika występującego pod innym nazwiskiem lub niezgodnie z ewidencją w Centralnym Rejestrze PZSzach lub ewidencją FIDE:
 - i. zawodnik - dyskwalifikacja do 2 lat,
 - ii. kapitan - dyskwalifikacja do 1 roku,
 - iii. klub - kara pieniężna,
 - c. zawodnika w okresie obowiązywania zawieszenia, kary dyskwalifikacji lub kary zakazu:
 - i. zawodnik - kolejna dyskwalifikacja do 3 lat,
 - ii. kapitan - dyskwalifikacja do 3 lat,

- iii. klub - kara pieniężna,
- d. zawodnika w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających:
 - i. zawodnik - dyskwalifikacja do 3 lat,
 - ii. kapitan - dyskwalifikacja do 1 roku,
 - iii. trener lub kierownik ekipy - dyskwalifikacja do 1 roku.

Rozdział II. Przewinienia osób pełniących określone funkcje.

§ 39.

1. Wskazanej karze podlega sędzia zawodów:
 - a. za publiczne zachowanie pozostające w związku z pełnioną funkcją, a nieliczące z powagą pełnionej funkcji:
 - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 6 miesięcy,
 - b. za stawienie się do pełnienia funkcji w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środków odurzających:
 - od 1 roku dyskwalifikacji do dożywotniego zakazu pełnienia funkcji,
 - c. za stronniczość w wydawaniu decyzji sędziowskich lub fałszowanie wyników zawodów:
 - od 1 roku zawieszenia praw sędziowskich do dożywotniej dyskwalifikacji,
2. Wskazanej karze podlega ten, kto dopuścił się:
 - a. zaniedbania formalnych funkcji kapitana drużyny:
 - od nagany do 6 miesięcy dyskwalifikacji,
 - b. zaniedbania obowiązku sprawowania opieki nad niepełnoletnim uczestnikiem zawodów:
 - od nagany do 12 miesięcy dyskwalifikacji,
 - c. uczestnictwa w uzgadnianiu wyników:
 - od 1 roku do 3 lat dyskwalifikacji,
 - d. fałszowania wyników zawodów:
 - od 2 lat dyskwalifikacji do dożywotniego zakazu pełnienia funkcji,
 - e. stronniczości w podejmowaniu decyzji:
 - od nagany do 1 roku dyskwalifikacji lub zawieszenia w funkcji,
 - f. zaniedbania przy wykonywaniu obowiązków lub przekroczenie uprawnień:
 - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do lat 2,
 - g. wykorzystania pełnionej funkcji w celu uzyskania korzyści osobistej lub majątkowej w sposób niezgodny z przepisami prawa powszechnego lub związkowego:
 - upomnienie, nagana, dyskwalifikacja czasowa lub dożywotnia.
 - h. nagannego zachowania podczas zawodów lub w czasie reprezentowania Związku w sytuacjach oficjalnych:
 - od nagany do dożywotniej dyskwalifikacji.
 - i. niewykonania lub odmowy wykonania obowiązku wynikającego ze statusu członka kadry narodowej lub zawartej umowy członka kadry narodowej
 - nagana lub dyskwalifikacja czasowa do lat 3.

§ 40.

1. Wskazanej karze podlega ten, kto dopuścił się zaniedbania w zakresie prawidłowej organizacji zawodów lub innego wydarzenia szachowego:
 - a. osoba fizyczna - upomnienie, nagana lub dyskwalifikacja do 2 lat,
 - b. osoba prawna - kara pieniężna.

2. Wskazanej karze podlega ten, kto dopuścił do sprowadzenia zagrożenia dla życia i zdrowia uczestników zawodów lub innego wydarzenia szachowego:
 - a. osoba fizyczna - dyskwalifikacja czasowa od 12 miesięcy lub dożywotnia,
 - b. osoba prawna - kara pieniężna.

Rozdział III. Inne przewinienia dyscyplinarne.

§ 41.

Klub, kapitan oraz członkowie drużyny podlegają karom nagany lub dyskwalifikacji za odmowę rozegrania meczu lub opuszczenie przez drużynę klubową sali gry na znak protestu.

§ 42.

Ten, kto nie wykonał prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego:

- a. ukarana osoba fizyczna:
 - podlega karze nagany lub dyskwalifikacji,
- b. ukarany niebędący osobą fizyczną:
 - podlega karze nagany lub karze pieniężnej,
- c. osoba fizyczna niebędąca ukaraną:
 - podlega karze upomnienia, nagany lub dyskwalifikacji do 1 roku,
- d. niebędący ukaranym, niebędący osobą fizyczną:
 - podlega karze upomnienia, nagany lub karze pieniężnej.

§ 43.

1. Karze dyskwalifikacji do 3 lat podlega ten, kto dopuścił się:
 - a. złożenia fałszywego zeznania lub oświadczenia, w tym również w formie ustnej,
 - b. zacierania dowodów winy,
 - c. celowego utrudniania prowadzenia postępowania dyscyplinarnego,
 - d. uchylenia od wypełnienia ciążącego na nim obowiązku wynikającego z przepisów prawa powszechnego lub przepisów PZSzach lub WZSzach,
2. Ten kto zawinił poprzez:
 - a. nieogłoszenie lub nieprzeprowadzenie wyborów do władz PZSzach lub WZSzach w terminie lub w sposób wymagany przepisami prawa powszechnego i związkowego,
 - b. dopuszczenie osoby nieuprawnionej lub niedopuszczenie osoby uprawnionej do realizacji głosu stanowiącego na walnym zgromadzeniu delegatów PZSzach, wojewódzkim zebraniu wyborczym członków zwyczajnych PZSzach lub Walnym Zgromadzeniu WZSzach,
 - c. poświadczenie nieprawdy w dokumentacji walnego zgromadzenia delegatów PZSzach, wojewódzkiego zebrania wyborczego lub walnego zgromadzenia członków WZSzach, podlega karze zakazu pełnienia funkcji we władzach klubu, władzach WZSzach i władzach PZSzach do lat 3 lub karze nagany.

§ 44.

Karze nagany lub karze pieniężnej podlega:

- a. podmiot niebędący osobą fizyczną, który dopuścił się:
 - naruszenia przepisów prawa powszechnie obowiązującego,
 - naruszenia przepisów wewnętrznych PZSzach,
 - niewykonania zobowiązania na rzecz PZSzach lub WZSzach,

- b. organ dyscyplinarny, który dopuścił się rażącego naruszenia przepisów Regulaminu w trakcie postępowania, w tym odmowy lub rażącej przewlekłości w udzielaniu informacji na żądanie uprawnionego organu dyscyplinarnego,

Dział IV. Organy dyscyplinarne i ich właściwości.

Rozdział I. Rzecznicy Dyscypliny.

§ 45.

1. Zadania statutowe PZSzach w zakresie stosowania tymczasowego zawieszenia oraz prowadzenia postępowania wyjaśniającego realizowane są przez organy dyscyplinarne zwane ogólnie Rzecznikami Dyscypliny:
 - a. Rzecznika Dyscypliny PZSzach,
 - b. Rzecznika Dyscypliny Sędziowskiej,
 - c. Wojewódzkich Rzeczników Dyscypliny,
 - d. Zastępców Rzecznika Dyscypliny.
2. Rzecznik Dyscypliny:
 - a. ma prawo stosowania tymczasowego zawieszenia zgodnie z § 84.
 - b. przeprowadza postępowanie wyjaśniające, a następnie bierze udział w postępowaniu orzeczniczym w charakterze oskarżyciela.
 - c. sprawuje nadzór nad wykonaniem prawomocnych orzeczeń dyscyplinarnych,
 - d. jest zobowiązany do ścisłej współpracy z innym Rzecznikiem Dyscypliny w pełnym zakresie swoich właściwości.
 - e. podejmuje inne czynności określone w Regulaminie.

§ 46.

1. Rzecznik Dyscypliny, każdy we właściwym zakresie:
 - a. prowadzi rejestr zawiadomień o przewinieniach dyscyplinarnych,
 - b. przedstawia organowi powołującemu roczną informację z działalności w terminie do 15 marca roku następnego.
2. Roczna informacja z działalności Rzecznika powinna zawierać co najmniej liczbę otrzymanych zawiadomień, liczbę postępowań wszczętych oraz zakończonych, liczbę wniosków o ukaranie skierowanych do organów orzeczniczych oraz inne informacje mogące mieć wpływ na działalność Związku, a w szczególności na interpretację postanowień Regulaminu.
3. Rzecznik Dyscypliny PZSzach wypełniający obowiązki innego Rzecznika Dyscypliny nie składa z tego tytułu osobnej informacji.

§ 47.

1. Rzecznikiem Dyscypliny może być osoba fizyczna która:
 - a. wyraziła zgodę na objęcie tej funkcji,
 - b. posiada obywatelstwo polskie lub prawo stałego pobytu w Polsce,
 - c. posiada pełną zdolność do czynności prawnych,
 - d. nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe,
 - e. posiada wykształcenie prawnicze lub wyróżnia się wiedzą prawniczą,
 - f. jest związana ze środowiskiem szachowym.

2. Rzecznika Dyscypliny PZSzach powołuje Zarząd PZSzach zwykłą większością głosów na kadencję równą swojej kadencji. Kadencja ulega przerwaniu wraz z końcem kadencji Zarządu PZSzach. Dla odwołania Rzecznika wymagana jest większość 2/3 głosów pełnego składu Zarządu.
3. Wojewódzkiego Rzecznika Dyscypliny powołuje Zarząd WZSzach zwykłą większością głosów na kadencję równą swojej kadencji. Kadencja ulega przerwaniu wraz z końcem kadencji Zarządu WZSzach. Dla odwołania Rzecznika wymagana jest większość 2/3 głosów pełnego składu Zarządu.
4. Rzecznika Dyscypliny Sędziowskiej powołuje Kolegium Sędziów PZSzach zwykłą większością głosów na kadencję równą kadencji Kolegium. Kadencja ulega przerwaniu wraz z końcem kadencji Kolegium. Dla odwołania Rzecznika wymagana jest większość 2/3 głosów pełnego składu Kolegium.
5. Ta sama osoba może pełnić funkcje Wojewódzkiego Rzecznika Dyscypliny w więcej niż jednym województwie jak również Rzecznika Dyscypliny Sędziowskiej.
6. (skreślony)
7. W okresie gdy Rzecznik Dyscypliny PZSzach pozostaje niepowołany jego obowiązki wypełnia Prezes PZSzach.
8. W okresie gdy Wojewódzki Rzecznik Dyscypliny lub Rzecznik Dyscypliny Sędziowskiej pozostaje niepowołany jego obowiązki wypełnia Rzecznik Dyscypliny PZSzach.

§ 48.

1. Organ powołujący podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej imię i nazwisko Rzecznika Dyscypliny oraz jego dane kontaktowe.
2. Organ powołujący wyposaża Rzecznika Dyscypliny w dostęp do infrastruktury i zasoby materialne niezbędne do prowadzenia działalności.

§ 49.

1. Rzecznik Dyscypliny Sędziowskiej jest właściwy do rozpoznania sprawy jeżeli zarzucane przewinienie dotyczy wypełniania obowiązków sędziowskich.
2. Rzecznik Dyscypliny PZSzach, z zastrzeżeniem ust. 1, jest właściwy do rozpoznania sprawy:
 - a. w stosunku do uczestnika zawodów z tytułem WIM, IM, WGM, GM, IO, FT jeśli zarzucane przewinienie wiąże się z posiadaniem tego tytułu,
 - b. w stosunku do osoby pełniącej funkcję we władzach PZSzach, jeśli zarzucane przewinienie wiąże się z pełnieniem tej funkcji,
 - c. w stosunku do osoby prawnej lub osoby fizycznej, jeżeli przewinienie dyscyplinarne nastąpiło na zawodach centralnych lub międzynarodowych.
3. W pozostałych przypadkach organem właściwym do rozpoznania sprawy jest Wojewódzki Rzecznik Dyscypliny właściwy terytorialnie dla miejsca popełnienia przewinienia.
4. W przypadku sporu kompetencyjnego dotyczącego interpretacji postanowień ust. 1 do 3 Rzecznika Dyscypliny właściwego do rozpoznania sprawy wskazuje ostatecznie Rzecznik Dyscypliny PZSzach.

§ 50.

1. Zastępcę Rzecznika Dyscypliny powołuje się w razie konieczności do przeprowadzenia jednostkowej sprawy zawisłej przed Rzecznikiem Dyscypliny.
2. Zastępca Rzecznika Dyscypliny powinien spełniać wymogi określone w § 45 ust. 3 z wyłączeniem pkt. f.
3. Zastępcę Rzecznika Dyscypliny powołuje przewodniczący (prezes) organu powołującego w terminie 14 dni:
 - a. na wniosek Rzecznika Dyscypliny,

- b. w przypadku stwierdzenia konfliktu interesów Rzecznika Dyscypliny ze stroną postępowania lub innej niedającej się usunąć przeszkody w prowadzeniu sprawy,
 - c. w przypadku stwierdzenia rażącej przewlekłości w prowadzeniu sprawy.
4. W razie niedochowania terminu wyznaczonego w ust. 4 Zastępcę Rzecznika Dyscypliny może wskazać Prezes PZSzach.
5. Zastępca Rzecznika Dyscypliny realizuje uprawnienia i obowiązki Rzecznika Dyscypliny w toku sprawy do której został powołany z wyjątkiem prawa do stosowania środków zapobiegawczych.

Rozdział II. Organy orzecznicze.

§ 51.

1. Zadania statutowe Związku w zakresie orzecznictwa dyscyplinarnego realizowane są przez organy orzecznicze:
- a. Komisję Wyróżnień i Dyscypliny PZSzach (dalej zwaną KWiD),
 - b. inne organy uprawnione do orzekania na podstawie § 53 i § 54 Regulaminu.
2. KWiD składa się z 3 do 5 członków.
3. Członkiem KWiD może być osoba fizyczna:
- a. posiadająca obywatelstwo polskie lub prawo stałego pobytu w Polsce,
 - b. mająca pełną zdolność do czynności prawnych,
 - c. związana ze środowiskiem szachowym,
 - d. która nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.
4. Przewodniczącego oraz członków KWiD powołuje Zarząd PZSzach zwykłą większością głosów na kadencję równą kadencji Zarządu PZSzach. Kadencja ulega przerwaniu wraz z końcem kadencji Zarządu PZSzach. Dla odwołania przewodniczącego lub członka KWiD wymagana jest większość 2/3 głosów pełnego składu Zarządu.

§ 52.

1. KWiD jest wyłącznym organem właściwym do orzekania w trybie uproszczonym postępowania orzeczniczego.
2. KWiD jest organem właściwym do orzekania w sprawach dyscyplinarnych jako I instancja:
- a. w stosunku do uczestników zawodów z tytułem WIM, IM, WGM, GM, IO, FT jeśli zarzucane przewinienie wiąże się z posiadaniem międzynarodowego tytułu, lub
 - b. w stosunku do sędziów zawodów z tytułem IA lub FA jeśli zarzucane przewinienie dotyczy wypełniania obowiązków sędziego, lub
 - c. jeżeli przewinienie dyscyplinarne nastąpiło na zawodach centralnych lub międzynarodowych,

§ 53.

1. W przypadkach niewymienionych w § 52 i z zastrzeżeniem ust. 2 organami właściwymi do orzekania w sprawach dyscyplinarnych w I instancji są:
- a. Zarząd klubu - w stosunku do osób wymienionych w § 10 pozostających w związku z działalnością klubu,
 - b. właściwy terytorialnie Zarząd WZSzach – w pozostałych przypadkach.
2. Po złożeniu przez zawodnika wniosku o zmianę przynależności klubowej na piśmie zarząd klubu nie może być organem orzekającym w jego sprawie. Sprawa podlega przekazaniu do właściwego organu II instancji, który orzeka jako I instancja. W toku dalszego postępowania przepisy Regulaminu stosuje się odpowiednio.

§ 54.

Organem właściwym do orzekania w postępowaniu orzeczniczym w II instancji jest:

- a. Zarząd WZSzach - w sprawie orzekanej w I instancji przez zarząd klubu,
- b. Zarząd PZSzach - w sprawie orzekanej w I instancji przez:
 - KWiD,
 - Komisję ds. Dopingu Elektronicznego PZSzach,
- c. KWiD - w pozostałych przypadkach.

§ 55.

1. Jeśli organ orzeczniczy uzna, iż nie jest właściwy do rozpoznania otrzymanego wniosku:
 - a. postanawia o przekazaniu sprawy do innego organu orzeczniczego,
 - b. organ orzeczniczy, do którego przekazano sprawę zgodnie z pkt a rozpoznaje ją, a jeśli nie uzna siebie właściwym postanawia o przekazaniu sprawy do KWiD,
 - c. KWiD rozpoznaje sprawę przekazaną zgodnie z pkt b lub postanawia o przekazaniu sprawy do innego organu orzeczniczego. Organ ten nie może uchylić się od orzekania.
2. Czynności opisane w ust. 1 w imieniu każdego organu orzeczniczego wykonuje przewodniczący (prezes) tego organu jednoosobowo w terminie 14 dni od wpływu sprawy.

Rozdział III. Zespoły orzekające.

§ 56.

1. Jeśli przepis szczególny nie stanowi inaczej czynności orzecznicze podejmuje w imieniu organu orzeczniczego 3-osobowy zespół orzekający.
2. Przewodniczący (prezes) organu orzeczniczego powołuje zespół orzekający w terminie 14 dni od wpłynięcia sprawy, a spośród członków zespołu wskazuje przewodniczącego.
3. Członkami zespołu orzekającego mogą być wyłącznie członkowie tego organu orzeczniczego.
4. Członkiem zespołu orzekającego w sprawie nie może być:
 - a. osoba która jest stroną lub pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy może oddziaływać na jej prawa lub obowiązki;
 - b. osoba związana ze stroną z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
 - c. osoba która jest świadkiem w sprawie,
 - d. Prezes PZSzach,
 - e. Rzecznik Dyscypliny,
 - f. w II instancji - członek zespołu orzekającego w tej samej sprawie w I instancji.

§ 57.

W przypadku zdekompletowania zespołu orzekającego w trakcie trwania postępowania przewodniczący (prezes) organu orzeczniczego wskazuje osoby które uzupełniają jego skład.

§ 58.

1. Jeżeli na podstawie przepisów § 56 lub § 57 nie można wyłonić lub uzupełnić zespołu orzekającego lub gdy zespół orzekający pozostaje niewyłoniony lub nieuzupełniony przez okres powyżej 14 dni Prezes PZSzach może powołać 3-osobowy zespół orzekający, który podejmuje czynności w imieniu tego organu orzeczniczego. W takim przypadku:
 - a. pomija się przepis § 56 ust. 3,
 - b. termin prowadzenia postępowania rozpoczyna ponownie bieg z dniem powołania nowego zespołu orzekającego.

Część B. KODEKS POSTĘPOWANIA DYSCYPLINARNEGO.

Dział V. Ogólne zasady postępowań.

§ 59.

1. Postępowanie dyscyplinarne prowadzone na podstawie Regulaminu obejmuje:
 - a. postępowanie wyjaśniające – prowadzone przez Rzecznika Dyscypliny w którym obowiązuje zasada jednoinstancyjności,
 - b. postępowanie orzecznicze – prowadzone przez organy orzecznicze, w którym obowiązuje zasada dwuinstancyjności o ile przepis szczególny nie stanowi inaczej,
 - c. postępowanie w zakresie wykonania orzeczonych kar – prowadzone przez Prezesa PZSzach oraz organy wskazane przez niego właściwe do wykonania czynności.
2. Ogólne zasady opisane w niniejszym dziale obowiązują w pełnym zakresie postępowania dyscyplinarnego.

Rozdział I. Przepisy podstawowe.

§ 60.

1. Przepisy Regulaminu interpretuje organ rozpatrujący sprawę.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Regulaminem organy dyscyplinarne procedują stosując odpowiednio przepisy prawa powszechnego.
3. Uprawnienia regulaminowe przewodniczącego (prezesa) organu pod jego nieobecność lub w razie wyłączenia ze sprawy przysługują zastępcy (wiceprezesowi) na zasadach przyjętych w danym organie.

§ 61.

1. Organy dyscyplinarne wykonują powierzone im czynności w sposób bezstronny, rzetelny i obiektywny, kierując się wyłącznie przepisami prawa, wiedzą i doświadczeniem swoich członków, dążąc do sprawnego i skutecznego przeprowadzenia czynności.
2. Organy dyscyplinarne obowiązane są badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego.

§ 62.

1. Organ dyscyplinarny może objąć jednym postępowaniem kilka toczących się przed nim spraw dyscyplinarnych do wspólnego rozstrzygnięcia, jeżeli sprawy te pozostają ze sobą w związku lub dotyczą takiego samego lub podobnego przewinienia dyscyplinarnego tych samych osób.
2. Organ dyscyplinarny może prowadzić jedno postępowanie wyjaśniające również w stosunku do sprawców odpowiadających na podstawie różnych przepisów Regulaminu, jeżeli faktyczną podstawą odpowiedzialności jest jedno zdarzenie.
3. Organ dyscyplinarny może wyłączyć dającą się wyodrębnić część sprawy do osobnego postępowania. Wyłączenie należy stosować wtedy, gdy dalsze prowadzenie postępowania w jednej części jest niecelowe lub niemożliwe, zaś w pozostałej konieczne, lecz napotykające na poważną przeszkodę w dalszym toku postępowania.

§ 63.

1. Obwinionego o popełnienie przewinienia uważa się za niewinnego, dopóki jego odpowiedzialność nie zostanie udowodniona i potwierdzona prawomocnym orzeczeniem.
2. Obwiniony nie ma obowiązku dowodzenia swojej niewinności i może bez podania powodów odmówić składania wyjaśnień lub udzielenia odpowiedzi.

§ 64.

1. Każda ze stron ma prawo do czynnego udziału zarówno w postępowaniu wyjaśniającym jak i orzeczniczym. Uprawnienie to w szczególności obejmuje składanie wniosków i wyjaśnień oraz zgłaszanie dowodów.
2. Każda ze stron uprawniona jest do złożenia oświadczenia co do twierdzeń strony przeciwnej dotyczących okoliczności sprawy.
3. W toku postępowania strony mogą zwracać uwagę na uchybienia formalne, wnosząc o wpisanie zastrzeżeń do akt sprawy.

§ 65.

1. Podstawą rozstrzygania mogą być jedynie dowody ujawnione w postępowaniu przed organem dyscyplinarnym.
2. Dowodem w sprawie może być wszystko, co nie jest sprzeczne z prawem i może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy. W szczególności dowodem mogą być:
 - a. zeznania świadków i stron,
 - b. opinie biegłych,
 - c. dokumenty, w tym:
 - i. protokoły sędziowskie
 - ii. sprawozdania oficjalnych obserwatorów oraz kierownictw ekip reprezentacyjnych,
 - iii. wyjaśnienia sporządzone w toku innych postępowań.
3. Niedające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść obwinionego.

§ 66.

1. Każdy podmiot i każda osoba podlegająca przepisom Regulaminu ma obowiązek udzielenia organom dyscyplinarnym wszelkich informacji związanych z popełnieniem przewinienia dyscyplinarnego.
2. Każda nieuzasadniona odmowa udzielenia informacji lub rażąca zwłoka w jej udzieleniu jest osobnym przewinieniem dyscyplinarnym.
3. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo na wezwanie organu dyscyplinarnego podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej.
4. Obowiązek stosowania się do postanowień niniejszego paragrafu nie obejmuje obwinionego w sprawie.

§ 67.

1. Nie wszczyna się postępowania, a postępowanie wszczęte umarza się, jeżeli:
 - a. zarzucony czyn nie nosił cech przewinienia dyscyplinarnego w czasie popełnienia,
 - b. obwiniony w chwili popełnienia czynu nie podlegał odpowiedzialności dyscyplinarnej,
 - c. obwiniony, który w chwili popełnienia czynu miał ukończone 13 lat, nie ma zdolności do czynności prawnych (pełnej ani ograniczonej),
 - d. obwiniony zmarł,
 - e. nastąpiło przedawnienie karalności,
 - f. postępowanie dyscyplinarne w sprawie tego samego czynu przeciw temu samemu obwinionemu:

- i. zostało prawomocnie zakończone orzeczeniem, lub
 - ii. zostało wcześniej wszczęte i toczy się przed innym organem dyscyplinarnym,
2. Postanowienie o odmowie wszczęcia lub umorzeniu postępowania powinno zawierać:
 - a. imię i nazwisko lub nazwę wnioskodawcy,
 - b. imię i nazwisko lub nazwę obwinionego,
 - c. dokładne określenie zarzucanego obwinionemu czynu ze wskazaniem czasu, miejsca sposobu i okoliczności jego popełnienia wraz z podaniem kwalifikacji prawnej czynu,
 - d. uzasadnienie zawierające zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego sprawy oraz wyjaśnienie podstawy prawnej odmowy lub umorzenia postępowania,
 - e. pouczenie o przysługującej drodze zaskarżenia.
3. Postanowienie o którym mowa w ust. 2 kieruje się do stron postępowania i Biura PZSzach.

Rozdział II. Reprezentacja i obrońcy.

§ 68.

Strona może być reprezentowana przez pełnomocnika. Pełnomocnikiem może być adwokat lub radca prawny, jak również rodzice, małżonek, rodzeństwo lub zstępni strony oraz osoby pozostające ze stroną w stosunku przysposobienia.

§ 69.

Obwiniony może zaangażować obrońcę. Obrońcą może być adwokat lub radca prawny lub osoba fizyczna będąca aktywnym uczestnikiem życia szachowego w Polsce, godna zaufania i wyróżniająca się wiedzą prawniczą.

Rozdział III. Zasady prowadzenia korespondencji.

§ 70.

1. Korespondencja i wnioski kierowane do organu dyscyplinarnego winne zawierać:
 - a. datę i miejsce nadania,
 - b. oznaczenie organu, do którego jest skierowane,
 - c. imię i nazwisko lub nazwę strony, przedstawicieli ustawowych i pełnomocników,
 - d. oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby strony oraz adresu do doręczeń,
 - e. oznaczenie rodzaju pisma,
 - f. osnovę wniosku lub oświadczenia oraz dowody na poparcie przytoczonych okoliczności,
 - g. podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika,
 - h. listę załączników.
2. Korespondencję i wnioski wnosi się:
 - a. bezpośrednio w siedzibie organu, lub
 - b. za pośrednictwem podmiotu prowadzącego działalność w zakresie doręczania korespondencji, lub
 - c. za pośrednictwem elektronicznych środków porozumiewania się na odległość.

§ 71.

1. Korespondencja organu dyscyplinarnego ze stronami i świadkami, w tym zawiadomienia formalne, prowadzona jest:
 - a. za pośrednictwem elektronicznych środków porozumiewania się na odległość,
 - b. za pomocą podmiotu prowadzącego działalność w zakresie doręczania korespondencji,
 - c. osobiście,

- d. za pośrednictwem wskazanej imiennie osoby trzeciej.
2. Adresem właściwym dla doręczeń jest adres siedziby, adres e-mail lub adres zamieszkania, a gdy nie jest znany – adres zameldowania.
3. Korespondencję do drużyny doręcza się jej kapitanowi lub klubowi reprezentowanemu przez tę drużynę, a w ostateczności – dowolnemu członkowi drużyny.

§ 72.

1. W trakcie postępowania strony oraz ich pełnomocnicy obowiązani są zawiadamiać organ prowadzący postępowanie o każdej zmianie adresu.
2. W razie zaniechania obowiązku określonego w ust. 1 dostarczenie korespondencji pod dotychczasowy znany adres ma skutek doręczenia.

§ 73.

1. Kopię przekazanej korespondencji umieszczenia w aktach sprawy wraz z dowodem przekazania lub notatką służbową potwierdzającą doręczenie.
2. W przypadku gdy organ dyscyplinarny stwierdzi obiektywną niemożność doręczenia korespondencji, notatkę służbową w tej sprawie umieszcza się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.

Rozdział IV. Zasady obowiązywania terminów.

§ 74.

Terminy wykonania czynności Regulaminowych mają charakter instrukcyjny, o ile z treści przepisu nie wynika inaczej.

§ 75.

1. Jeżeli początkiem terminu określonego w dniach jest pewne zdarzenie, przy obliczaniu tego terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zdarzenie nastąpiło. Upływ ostatniego z wyznaczonej liczby dni uważa się za koniec terminu.
2. Terminy określone w tygodniach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim tygodniu, który nazwą odpowiada początkowemu dniowi terminu.
3. Terminy określone w miesiącach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim miesiącu, który odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było – w ostatnim dniu tego miesiąca.
4. Jeżeli koniec terminu przypada na dzień uznany przez ustawę lub ogłoszony jako dzień wolny od pracy czynność można wykonać następnego dnia.
5. Termin jest zachowany, jeżeli przed jego upływem odpowiednie pismo zostało nadane w placówce pocztowej operatora publicznego.

§ 76.

1. Bieg terminu Regulaminowego należy, w drodze postanowienia organu prowadzącego postępowanie wydanego na wniosek uczestnika postępowania, wydłużyć lub przywrócić w takim zakresie, w jakim zostało to spowodowane działaniem siły wyższej.
2. Bieg terminu Regulaminowego można, w drodze postanowienia organu prowadzącego postępowanie wydanego na wniosek uczestnika postępowania, wydłużyć lub przywrócić w takim zakresie, w jakim zostało to spowodowane przez chorobę lub następstwa wypadku.

Rozdział V. Akta spraw.

§ 77.

1. Akta dla każdej sprawy prowadzone są w postaci dokumentów pisemnych, materiałów w formie elektronicznej oraz zbioru dowodów materialnych. Akta prowadzi organ prowadzący sprawę.
2. W aktach sprawy gromadzi się wnioski, zeznania, protokoły, postanowienia, orzeczenia i inne dokumenty mające znaczenie w sprawie. Do akt sprawy załącza się dowody materialne.
3. Istotne dla sprawy informacje uzyskane w formie ustnej lub za pośrednictwem osoby trzeciej dołącza się do akt sprawy w formie notatki sporządzonej przez prowadzącego postępowanie lub członka zespołu orzekającego.
4. Organ prowadzący postępowanie podejmuje działania zabezpieczające przed utratą akt. W szczególności należy zapewnić aby dostęp materiałów przechowywanych w formie elektronicznej nie był uzależniony od pojedynczych osób.

§ 78.

1. Archiwum akt prowadzą PZSzach, WZSzach-y i kluby, każde w zakresie działalności własnych organów.
2. Akta sprawy przechowuje się przez okres:
 - a. 20 lat od zakończenia postępowania prawomocnym orzeczeniem kary dożywotniej,
 - b. 5 lat od zakończenia postępowania w pozostałych przypadkach,po którym to czasie podlegają protokolarnemu zniszczeniu.

§ 79.

1. Akta udostępnia się do wglądu lub w odpisie następującym organom na ich żądanie:
 - a. Prezesowi PZSzach,
 - b. organowi dyscyplinarnemu który potrzebuje akt do realizacji obowiązków przewidzianych w Regulaminie,
 - c. organowi klubowemu, WZSzach lub PZSzach, który potrzebuje akt do realizacji obowiązków statutowych,
 - d. innemu organowi upoważnionemu na podstawie przepisów prawa.

Rozdział VI. Zawieszenie postępowania.

§ 80.

Zawieszenie postępowania należy stosować w ostateczności, wyłącznie wtedy, gdy czyn zarzucany obwinionemu jest zagrożony karą zasadniczą wyższą niż 1 rok dyskwalifikacji, zaś przyjęcie innej drogi postępowania skutkowałoby rażącym naruszeniem postanowień Regulaminu.

§ 81.

1. W razie wszczęcia postępowania w sprawie o przestępstwo, przestępstwo skarbowe, wykroczenie albo wykroczenie skarbowe, o czyn stanowiący równocześnie przewinienie dyscyplinarne, postępowanie prowadzone na podstawie Regulaminu może zostać zawieszone do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego, postępowania w sprawie o wykroczenie albo postępowania w sprawie o przestępstwo albo wykroczenie skarbowe.
2. W razie choroby przewlekłej lub hospitalizacji obwinionego lub kluczowego świadka, potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim, uniemożliwiającej mu udział w czynnościach, postępowanie może zostać zawieszone.

3. Organ dyscyplinarny, który zawiesił postępowanie wznowia je nie później niż w ciągu jednego miesiąca od prawomocnego zakończenia postępowań wskazanych w ust. 1 lub ustania przyczyn wymienionych w ust. 2.

§ 82.

Jeżeli przyczyna zawieszenia postępowania obejmuje jedynie niektórych z obwinionych, a szacowany czas ustania tej przyczyny jest nieznany lub nie krótszy niż 1 miesiąc, należy, stosując drogę wyłączenia do odrębnego postępowania, zawiesić postępowanie wobec nich, oraz kontynuować w pozostałym zakresie.

Dział VI. Środki zapobiegawcze i zasady ich stosowania.

§ 83.

1. Każdy sędzia główny zawodów, w sytuacji popełnienia czynu o znamionach przewinienia dyscyplinarnego stanowiącego rażące naruszenie zasad właściwej postawy lub zagrażającego sprawnemu przeprowadzeniu zawodów, ma prawo zastosować wobec uczestnika zawodów następujące środki zapobiegawcze:
 - a. usunąć uczestnika z zawodów,
 - b. zabronić dalszego pełnienia funkcji o charakterze organizacyjnym w trakcie zawodów,
 - c. nakazać natychmiastowe opuszczenie sali gry.
2. Przepisy ust. 1 interpretuje sędzia główny zawodów. Jego decyzja jest ostateczna.
3. Po zastosowaniu środka zapobiegawczego sędzia główny obligatoryjnie składa do Rzecznika Dyscypliny wniosek o ukaranie w terminie 7 dni od zakończenia zawodów.

§ 84.

1. Każdy Rzecznik Dyscypliny, działając w zakresie swoich właściwości określonych w § 49, ma prawo, z chwilą wszczęcia postępowania wyjaśniającego, do zastosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego zawieszenia.
2. Zakres obowiązywania tymczasowego zawieszenia wskazuje Rzecznik Dyscypliny spośród poniższych:
 - a. zakaz uczestnictwa we współzawodnictwie sportowym klasyfikowanym przez PZSzach,
 - b. zakaz uczestnictwa we współzawodnictwie międzynarodowym,
 - c. zakaz pełnienia funkcji sędziego, trenera lub organizatora,
 - d. zakaz kierowania drużyną lub grupą zawodników podczas rozgrywek,
 - e. zawieszenie w pełnieniu wszystkich lub niektórych funkcji w organach, wymienionych w § 24 ust. 1.
3. O nałożeniu tymczasowego zawieszenia Rzecznik Dyscypliny zawiadamia niezwłocznie:
 - a. osobę zawieszoną,
 - b. Biuro PZSzach, które dokonuje adnotacji w Centralnym Rejestrze PZSzach,
 - c. inne organy właściwe dla wdrożenia tymczasowego zawieszenia.

§ 85.

Na zastosowanie tymczasowego zawieszenia przysługuje zażalenie do Przewodniczącego KWiD. Przewodniczący KWiD, w terminie 14 dni od wpływu zażalenia, postanawia o utrzymaniu tymczasowego zawieszenia lub jego uchyleniu w całości lub w części. Postanowienie w tym zakresie jest ostateczne.

§ 86.

Tymczasowe zawieszenie zostaje zniesione z chwilą:

- a. umorzenia postępowania wyjaśniającego przez Rzecznika Dyscypliny, także gdy nie jest to decyzja ostateczna,
- b. wydania orzeczenia uniewinniającego lub nakładającego karę zasadniczą inną niż kara dyskwalifikacji, choćby było to orzeczenie nieprawomocne.

§ 87.

1. Nie można nałożyć kolejnego tymczasowego zawieszenia na tego samego obwinionego za to samo przewinienie dyscyplinarne.
2. Okres tymczasowego zawieszenia zalicza się w poczet orzeczonej kary.

§ 88.

Ten, kto w sposób rażący nadużyje uprawnień lub zaniedba działań wskazanych w niniejszym rozdziale podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Dział VII. Postępowanie wyjaśniające.

Rozdział I. Prowadzenie postępowania wyjaśniającego.

§ 89.

1. Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego Rzecznik Dyscypliny wszczyna postępowanie wyjaśniające.
2. Postępowanie wszczynane jest na wniosek lub z urzędu.
3. Wniosek do Rzecznika Dyscypliny może złożyć członek PZSzach oraz ustalona osoba lub ustalony podmiot, zaangażowany w działalność statutową PZSzach.
4. Wniosek należy złożyć zgodnie z posiadaną wiedzą w sprawie, stosując odpowiednio zapisy § 70.

§ 90.

1. Stronami w postępowaniu są:
 - a. wnioskodawca,
 - b. obwiniony.
2. Celem prowadzenia postępowania jest:
 - a. ustalenie pokrzywdzonych i obwinionych w sprawie,
 - b. ustalenie czy zachodzą wystarczające podstawy do złożenia wniosku o ukaranie,
 - c. zebranie danych o pokrzywdzonych i obwinionych w zakresie niezbędnym do prowadzenia postępowania dyscyplinarnego,
 - d. zebranie, zabezpieczenie i w niezbędnym zakresie utrwalenie zeznań świadków oraz innych dowodów,
 - e. wyjaśnienie innych istotnych okoliczności sprawy.

§ 91.

1. W przypadku gdy wniosek o wszczęcie postępowania jest oczywiście bezzasadny Rzecznik Dyscypliny odmawia wszczęcia postępowania.
2. W sporach pomiędzy uczestnikami zawodów Rzecznik Dyscypliny dąży do zakończenia sprawy na drodze polubownej.
3. W trakcie postępowania Rzecznik Dyscypliny dąży do zrealizowania każdego z celów postępowania wyjaśniającego.

§ 92.

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3 postępowanie wyjaśniające trwa nie dłużej niż 60 dni od dnia otrzymania wniosku lub wszczęcia postępowania z urzędu.
2. W przypadku sprawy zawiłej lub wymagającej wykonania czasochłonnych czynności Rzecznik Dyscypliny może, za zgodą Prezesa PZSzach, przedłużyć postępowanie maksymalnie o kolejne 60 dni. Na postanowienie o przedłużeniu terminu nie przysługuje środek odwoławczy.
3. Postępowanie może zostać zawieszone zgodnie z rozdziałem „Zawieszenie postępowania”.
4. Postępowanie niezakończony w terminie ostatecznym wynikającym z ust. od 1 do 3 podlega umorzeniu.

§ 93.

1. Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego Rzecznik Dyscypliny może:
 - a. umorzyć postępowanie,
 - b. zaproponować stronom zastosowanie trybu uproszczonego postępowania orzeczniczego,
 - c. skierować wniosek o ukaranie.
2. Postanowienie o umorzeniu powinno zawierać:
 - a. imię i nazwisko lub nazwę wnioskodawcy,
 - b. imię i nazwisko lub nazwę obwinionego,
 - c. datę i sposób wszczęcia postępowania,
 - d. dokładne określenie zarzucanego obwinionemu czynu ze wskazaniem czasu, miejsca sposobu i okoliczności jego popełnienia wraz z podaniem kwalifikacji regulaminowej czynu,
 - e. uzasadnienie zawierające zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego sprawy oraz wyjaśnienie podstawy prawnej umorzenia postępowania,
 - f. pouczenie o przysługującej drodze zaskarżenia i prawie do złożenia subsydiarnego wniosku o ukaranie.
3. Postanowienie o umorzeniu sprawy kieruje się do stron postępowania i Biura PZSzach.
4. Wniosek o ukaranie, stosując odpowiednio zasady określone w § 70, kieruje się wraz z aktami postępowania do właściwego organu orzeczniczego I instancji.
5. Do wniosku dołącza się odpisy z przeznaczeniem dla każdej ze stron. W odpisach pomija się adresy zamieszkania oraz stosuje się przepisy § 3 ust. 1.

Rozdział II. Zażalenia. Subsidiarny wniosek o ukaranie.

§ 94.

1. Zażalenie na umorzenie lub odmowę wszczęcia postępowania wyjaśniającego wnioskodawca wnosi, w nieprzekraczalnym terminie 21 dni od otrzymania postanowienia, do organu powołującego Rzecznika Dyscypliny. Organ ten może, w terminie 21 dni od otrzymania zażalenia, utrzymać umorzenie w mocy lub zlecić ponowne wszczęcie postępowania wskazując czynności które Rzecznik Dyscypliny powinien wykonać.
2. Po utrzymaniu umorzenia w mocy lub powtórnym umorzeniu sprawy przez Rzecznika Dyscypliny wnioskodawca, w nieprzekraczalnym terminie 21 dni od otrzymania postanowienia, może wnieść subsydiarny wniosek o ukaranie bezpośrednio do organu orzeczniczego I instancji.
3. Wniosek subsydiarny powinien być sporządzony zgodnie z posiadaną wiedzą w sprawie, stosując odpowiednio zapisy § 70, z odpisami dla każdego z obwinionych oraz dodatkowym odpisem dla Rzecznika Dyscypliny.
4. Rzecznik Dyscypliny może w każdym czasie przystąpić do wniosku wniesionego zgodnie z ust. 2, w charakterze oskarżyciela.

5. Po przystąpieniu do wniosku Rzecznik Dyscypliny może zaproponować stronom przeprowadzenie postępowania dyscyplinarnego w trybie uproszczonym.

Dział VIII. Postępowanie orzecznicze.

§ 95.

1. Wszczęcie postępowania orzeczniczego następuje na wniosek Rzecznika Dyscypliny lub na podstawie subsydiarnego wniosku o ukaranie.
2. Stronami w postępowaniu orzeczniczym są:
 - a. oskarżyciele,
 - b. obwiniony.
3. Obwinionym jest osoba lub podmiot przeciwko której złożono wniosek o ukaranie.

Rozdział I. Tryb uproszczony postępowania.

§ 96.

1. Postępowanie orzecznicze może zostać przeprowadzone w trybie uproszczonym opisanym w niniejszym Rozdziale.
2. Organem orzeczniczym upoważnionym do orzekania w trybie uproszczonym jest KWiD, działająca jednoosobowo poprzez Przewodniczącą lub innego upoważnionego członka.

§ 97.

Tryb uproszczony ma zastosowanie gdy zachodzą następujące przesłanki łącznie:

- a. Rzecznik Dyscypliny uzna, że okoliczności zdarzenia nie budzą wątpliwości i nie wymagają zebrania dodatkowych dowodów,
- b. czyn zarzucany obwinionemu nie jest zagrożony karą zasadniczą wyższą niż 1 rok dyskwalifikacji,
- c. strony zostały zawiadomione o propozycji zastosowania trybu uproszczonego prawidłowo,
- d. żadna ze stron postępowania nie wniesie sprzeciwu.

§ 98.

1. W trakcie lub po zamknięciu postępowania wyjaśniającego Rzecznik Dyscypliny zwraca się do stron z pisemną propozycją wymierzenia oznaczonej kary zasadniczej i oznaczonych kar dodatkowych określając maksymalnie 14-dniowy termin na wniesienie sprzeciwu.
2. Brak wniesienia sprzeciwu w terminie uznaje się za:
 - a. zgodę obwinionego na dobrowolne poddanie się oznaczonym karom,
 - b. zgodę wnioskodawcy na propozycję Rzecznika Dyscypliny.
3. Po uzyskaniu zgody stron Rzecznik Dyscypliny przekazuje do KWiD wnioski o orzeczenie winy i wymierzenie uzgodnionej kary.
4. KWiD odmawia wydania orzeczenia i postanawia o zwrocie wniosku wraz z uzasadnieniem odmowy do Rzecznika Dyscypliny jeżeli:
 - a. wniosek Rzecznika Dyscypliny jest niekompletny lub zawiera inne istotne braki formalne,
 - b. nie upłynął termin na wniesienie sprzeciwu stron,
 - c. orzeczenie uzgodnionej kary byłoby niedopuszczalne z mocy prawa,
 - d. uzna zaproponowaną we wniosku kwalifikację prawną przewinienia za niewłaściwą,
 - e. uzna, że zaproponowana kara narusza zasady Regulaminowe.

5. Jeśli ust. 4 nie ma zastosowania KWiD jest związana treścią otrzymanego wniosku, wydaje orzeczenie o winie i wymierza uzgodnioną karę.

§ 99.

1. Orzeczenie KWiD wydane w trybie uproszczonym jest prawomocne z chwilą wydania. Od orzeczenia żadnej ze stron nie przysługuje droga odwoławcza ani zaskarżenie.
2. Po wydaniu orzeczenia stosuje się przepisy Rozdziału VIII uzupełniając sentencję o adnotację „wydane w trybie uproszczonym postępowania dyscyplinarnego”.

Rozdział II. Prowadzenie postępowania orzeczniczego.

§ 100.

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3 postępowanie orzecznicze w każdej instancji trwa 60 dni od dnia wpłynięcia wniosku.
2. W przypadku sprawy szczególnie zawiłej lub wymagającej wykonania czasochłonnych czynności przewodniczący zespołu orzekającego może wystąpić do Prezesa PZSzach o zgodę na przedłużenie postępowania maksymalnie o kolejne 60 dni. Na postanowienie o przedłużeniu postępowania nie przysługuje środek odwoławczy.
3. Postępowanie może zostać zawieszone na podstawie przepisów rozdziału „Zawieszenie postępowania”.
4. Postępowanie niezakończony w terminie ostatecznym wynikającym z ust. od 1 do 3 podlega umorzeniu.

§ 101.

1. Organ orzeczniczy powiadamia strony o wszczęciu postępowania orzeczniczego przedstawiając znane dotąd informacje i wzywając do ustosunkowania się do nich w wyznaczonym terminie.
2. Postępowanie jest jawne dla stron postępowania, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.
3. Wniosek o wyłączenie członka zespołu orzekającego powinien zostać zgłoszony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Przewodniczący (prezes) organu orzeczniczego może jednak rozpoznać wniosek zgłoszony później, jeżeli opóźnienie we wniesieniu wniosku jest usprawiedliwione.
4. Organ orzeczniczy może orzec w sprawie na podstawie przedstawionych stanowisk stron lub przeprowadzić uzupełniające czynności dowodowe:
 - a. samodzielnie,
 - b. w trakcie rozprawy dyscyplinarnej,
 - c. zlecić ich przeprowadzenie Rzecznikowi Dyscypliny, lub, jeśli byłoby to wskazane pod względem organizacyjnym, dowolnemu innemu organowi mogącemu pełnić Regulaminową funkcję orzeczniczą.
5. Jeżeli stwierdzenie okoliczności mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, organ orzeczniczy może zasięgnąć opinii specjalistów i ekspertów zewnętrznych.

§ 102.

1. Zażalenie na odmowę wszczęcia postępowania orzeczniczego lub umorzenie postępowania oskarżyciel w terminie 21 dni wnosi do:
 - a. Zarządu WZSzach – w przypadku, gdy czynności dokonał organ powołany przez klub,
 - b. KWiD – w przypadku, gdy czynności dokonał organ powołany przez WZSzach lub wskazany przez KWiD,
 - c. Zarządu PZSzach – w przypadku, gdy czynności dokonała KWiD.

2. Organ, do którego wniesiono zażalenie, może zaskarżoną decyzję utrzymać w mocy lub zlecić organowi orzeczniczemu wszczęcie postępowania wskazując jednocześnie czynności jakie należy wykonać.

Rozdział III. Rozprawa dyscyplinarna.

§ 103.

1. Dla wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy organ orzeczniczy może zdecydować o przeprowadzeniu rozprawy dyscyplinarnej.
2. Rozprawa może się odbyć:
 - a. w trybie zdalnym - nie wcześniej niż po 7 dniach od wysłania powiadomień drogą elektroniczną,
 - b. w trybie stacjonarnym - nie wcześniej niż po 14 dniach od wysłania powiadomień drogą elektroniczną lub 21 dni od wysłania powiadomień drogą pocztową.
3. Przewodniczący zespołu orzekającego decyduje o:
 - a. miejscu i trybie przeprowadzenia rozprawy,
 - b. terminie, sposobie i miejscu zapoznania się stron z aktami sprawy.
 - c. wezwaniu świadków,
 - d. wyznaczeniu protokolanta rozprawy.
4. Rozprawa może odbyć się pod nieobecność strony jeśli została ona prawidłowo zawiadomiona o terminie i miejscu rozprawy.

§ 104.

1. Rozprawą kieruje przewodniczący zespołu orzekającego lub w zastępstwie wyznaczony przez niego członek zespołu orzekającego.
2. Kolejność postępowania w trakcie rozprawy:
 - a. Otwarcie rozprawy.
 - b. Przedstawienie stronom organu orzeczniczego oraz zespołu orzekającego.
 - c. Sprawdzenie obecności stron.
 - d. Rozpatrzenie wniosków formalnych stron.
 - e. Odczytanie wniosku o ukaranie. Wystąpienie wstępne oskarżyciela.
 - f. Odebranie oświadczenia obwinionego czy przyznaje się do winy.
 - g. Wyjaśnienia obwinionego.
 - h. Złożenie przez strony uzupełniających wniosków dowodowych oraz wniosków o przesłuchanie świadków. O dopuszczeniu dowodu każdorazowo decyduje zespół orzekający.
 - i. Postępowanie dowodowe:
 - Przewodniczący decyduje o kolejności czynności, w tym kolejności powoływania świadków.
 - Każdego świadka przesłuchuje się pod nieobecność świadków będących jeszcze przed złożeniem zeznań.
 - Każdego świadka przewodniczący poucza o odpowiedzialności dyscyplinarnej za składanie fałszywych zeznań lub zatajenie prawdy.
 - j. Wystąpienia końcowe stron.
 - k. Narada zespołu orzekającego. Decyzja o wydaniu orzeczenia lub odroczeniu wydania orzeczenia.
 - l. Zamknięcie rozprawy.

3. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół. Protokół podpisują wszyscy członkowie zespołu orzekającego oraz protokolant.

§ 105.

1. Dopuszcza się wyłączenie jawności rozprawy w całości albo w części:
 - a. jeżeli procedowanie w trybie jawnym mogłoby:
 - i. obrażać dobre obyczaje,
 - ii. ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes strony powinny być zachowane w tajemnicy,
 - iii. naruszyć ważny interes prywatny,
 - b. jeżeli choćby jeden z oskarżonych jest nieletni,
 - c. na czas przesłuchania świadka, który nie ukończył 15 lat,
 - d. na żądanie osoby, która złożyła subsydiarny wniosek o ukaranie.
2. Powód wyłączenia musi być podany stronom do wiadomości.

Rozdział IV. Dobrowolne poddanie się karze.

§ 106.

1. Do chwili zakończenia postępowania przed organem orzecznym obwiniony może złożyć pisemny wniosek w sprawie dobrowolnego poddania się określonej karze bez przeprowadzenia dalszego postępowania.
2. Organ orzecznicy może uwzględnić wniosek obwinionego gdy okoliczności popełnienia przewinienia nie budzą wątpliwości, a cele postępowania zostaną mimo to osiągnięte w całości.
3. Organ orzecznicy może uzależnić uwzględnienie wniosku obwinionego od dokonania w nim wskazanej przez siebie zmiany lub od wyrażenia zgody na zaproponowaną karę przez inne strony postępowania.
4. Orzeczenie uwzględniające wniosek o dobrowolne poddanie się karze jest prawomocne z chwilą wydania. Obwinionemu nie przysługuje odwołanie na zasadach ogólnych, skarga kasacyjna ani zaskarżenie.
5. Do orzeczenia stosuje się postanowienia Rozdziału VIII uzupełniając sentencję orzeczenia o treść „wydane w trybie dobrowolnego poddania się karze”.

Rozdział V. Orzeczenie dyscyplinarne.

§ 107.

1. Przed zamknięciem postępowania orzecznicy zespół orzekający powinien ustosunkować się do istotnych wniosków formalnych i dowodowych. Wnioski złożone po zakończeniu postępowania pozostają bez rozpatrzenia, chyba że przewodniczący zespołu orzekającego zdecyduje inaczej.
2. Postępowanie zostaje zamknięte gdy okoliczności sprawy zostaną wyjaśnione w sposób dostateczny do wydania orzeczenia. Stwierdzenie obiektywnej i nie dającej się usunąć w rozsądnym czasie przeszkody w dalszym wyjaśnianiu okoliczności sprawy nie powinno wpływać na termin zamknięcia postępowania, jednakże wszystkie wątpliwości należy interpretować na korzyść obwinionego.
3. Po zamknięciu postępowania zespół orzekający wydaje orzeczenie dyscyplinarne.
4. Orzeczenie dyscyplinarne zapada zwykłą większością głosów. Żaden z członków zespołu orzekającego nie może odmówić udziału w głosowaniu, jak również wstrzymać się od głosu. Narady i głosowanie nad orzeczeniem są tajne.
5. Członek zespołu orzekającego, który w wyniku głosowania pozostał w mniejszości, może zgłosić „votum separatum” wraz z uzasadnieniem włączanym do akt sprawy.

§ 108.

1. W przypadku gdy organ orzeczniczy nie stwierdza odpowiedzialności dyscyplinarnej obwinionego wydaje orzeczenie o uniewinnieniu.
2. W przypadku gdy organ orzeczniczy stwierdza odpowiedzialność dyscyplinarną obwinionego wymierza mu kary dyscyplinarne lub stosuje przepisy § 30.
3. Sentencja orzeczenia dyscyplinarnego powinna zawierać:
 - a. datę wydania orzeczenia,
 - b. nazwę organu dyscyplinarnego oraz zespół orzekający który je wydał, z podaniem imion i nazwisk przewodniczącego oraz członków zespołu,
 - c. imię i nazwisko lub nazwę oraz niezbędne dane identyfikujące oskarżyciela,
 - d. imię i nazwisko lub nazwę oraz niezbędne dane identyfikujące obwinionego,
 - e. określenie czynu zarzucanego obwinionemu,
 - f. orzeczenie o winie lub jej braku,
 - g. informację o wyniku głosowania zespołu orzekającego,
 - h. orzeczenie o odstąpieniu od wymierzenia kary – jeśli dotyczy,
 - i. wymiar orzeczonej kary zasadniczej - jeśli dotyczy,
 - j. wymiar orzeczonych kar dodatkowych – jeśli dotyczy,
 - k. pouczenie o przysługującej drodze odwoławczej lub jej braku.
4. Orzeczenie o wymiarze kary (kar) zawarte w sentencji uwzględnia zastosowane środki zapobiegawcze.

Rozdział VI. Zasady postępowania odwoławczego.

§ 109.

Od orzeczenia kończącego postępowanie organu orzeczniczego I instancji stronom przysługuje odwołanie do organu II instancji.

§ 110.

1. Strona która zamierza złożyć odwołanie składa wniosek o sporządzenie pisemnego uzasadnienia w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od otrzymania orzeczenia.
2. Uzasadnienie doręcza się stronom oraz Prezesowi PZSzach w terminie 14 dni, a w przypadku sprawy szczególnie zawiłej w terminie 30 dni od daty wpłynięcia wniosku strony.
3. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem organu orzeczniczego I instancji w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia lub uzasadnienia.
4. Do odwołania dołącza się odpisy z przeznaczeniem dla każdej ze stron. W odpisach pomija się adresy zamieszkania oraz stosuje się przepisy § 3 ust. 1.
5. Organ orzeczniczy I instancji przekazuje odwołanie wraz z aktami sprawy do właściwego organu orzeczniczego II instancji.

§ 111.

1. Do odwołania należy załączyć dowód wniesienia kaucji pieniężnej w wysokości:
 - a. 500 zł – dotyczy osoby fizycznej,
 - b. 1000 zł – dotyczy każdej osoby prawnej.
2. Odwołanie złożone bez uregulowania kwestii wniesienia kaucji nie podlega rozpatrzeniu.
3. Kaucję należy wnieść na konto:
 - a. WZSzach – w przypadku odwołania od orzeczenia organu klubowego,
 - b. PZSzach – we wszystkich pozostałych przypadkach.

4. Kaucję, w przypadku oddalenia odwołania i utrzymania w mocy orzeczenia I instancji, należy zaksięgować po stronie przychodów. W pozostałych przypadkach kaucja podlega zwrotowi.
5. W przypadku odwołania wniesionego przez Rzecznika Dyscypliny przepisów ust. 1 do ust. 5 nie stosuje się.

§ 112.

Odwołanie może być wycofane w każdym czasie. Wycofanie odwołania powoduje pozostawienie go bez rozpoznania. Wniesiona kaucja podlega zwrotowi.

§ 113.

1. Organ orzeczniczy II instancji rozpatruje wszystkie odwołania wniesione w sprawie łącznie.
2. Jeśli odwołanie wniósł wyłącznie ukarany nie można zaostriżyć kary orzeczonej w I instancji.
3. O wniesionym odwołaniu organ orzeczniczy zawiadamia stronę przeciwną i wzywa do przedstawienia stanowiska w wyznaczonym terminie. Organ orzeczniczy może odstąpić od uzyskania stanowiska strony przeciwnej, jeśli odrzuca odwołanie bez rozpatrzenia.
4. Organ orzeczniczy po rozpoznaniu odwołania może w całości lub w części:
 - a. oddalić odwołanie jeśli nie znajdzie podstaw do jego uwzględnienia,
 - b. uchylić orzeczenie i postępowanie umorzyć,
 - c. uchylić orzeczenie i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia w I instancji,
 - d. zmienić zaskarżone orzeczenie i orzec co do istoty sprawy.

§ 114.

1. Uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ orzeczniczy I instancji następuje jeżeli:
 - a. konieczne jest przeprowadzenie ponownego postępowania co do istoty sprawy,
 - b. konieczne jest przeprowadzenie dalszego postępowania dowodowego,
 - c. w postępowaniu w I instancji naruszono Regulamin lub inne przepisy prawa w sposób mający znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.
2. Organ orzeczniczy II instancji w uchyleniu wskazuje okoliczności sprawy które należy wziąć pod uwagę oraz, jeśli uzna to za niezbędne, dokonuje wykładni przepisów.
3. Przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia może nastąpić tylko raz w całym toku postępowania dyscyplinarnego, łącznie ze wznowieniem postępowania.

§ 115.

Orzeczenie wydane w II instancji jest prawomocne z chwilą wydania.

Rozdział VII. Przeniesienie orzeczenia zewnętrznego.

§ 116.

1. Orzeczenie dyscyplinarne wydane przez organizację zewnętrzną nakładające prawomocnie karę dyscyplinarną podlega przeniesieniu na grunt Regulaminu.
 2. Przez organizacje zewnętrzne rozumie się:
 - a. sądy powszechne,
 - b. Polską Agencję Antydopingową POLADA,
 - c. organizacje w której PZSzach jest zrzeszony lub do których w przyszłości przystąpi, w szczególności FIDE i ECU,
 - d. organizacje i związki szachowe zrzeszone lub ściśle współpracujące z FIDE i ECU,
 - e. inne polskie związki sportowe.
- oraz inne stowarzyszenia i organizacje pożytku publicznego.

3. Organem upoważnionym w sprawie przeniesienia orzeczenia jest KWiD, która orzeka w sprawie opierając się w całości na orzeczeniu zewnętrznym bez przeprowadzania postępowania.
4. KWiD umarza postępowanie jeżeli stwierdzi że:
 - a. obwiniony nie podlega odpowiedzialności Regulaminowej, lub
 - b. czyn za który obwiniony został ukarany nie wyczerpuje przesłanek do ukarania na gruncie Regulaminu.
5. Jeżeli ust. 4 nie ma zastosowania KWiD nakłada karę zbliżoną w swej dolegliwości do kary z orzeczenia zewnętrznego, dostosowaną do warunków Regulaminu.
6. Orzeczenie KWiD jest prawomocne z chwilą wydania i nie przysługuje od niego odwołanie.
7. Do orzekania i postępowania po wydaniu orzeczenia stosuje się postanowienia Regulaminu na zasadach ogólnych.
8. W przypadku zastosowania przepisów niniejszego paragrafu nie wszczyna się innego postępowania dyscyplinarnego w sprawie danego przewinienia, a jeśli postępowanie jest już prowadzone – umarza się je.

Rozdział VIII. Uprawomocnienie się orzeczenia.

§ 117.

1. Orzeczenie dyscyplinarne staje się prawomocne z chwilą jego wydania lub gdy upłynął termin na złożenie odwołania.
2. Po uprawomocnieniu orzeczenia organ orzeczniczy niezwłocznie przekazuje odpis sentencji orzeczenia z adnotacją „orzeczenie prawomocne od dnia 00-00-0000” do:
 - a. stron postępowania,
 - b. Prezesa PZSzach,
 - c. Biura PZSzach,
 - d. organ orzekający w II instancji do organu orzekającego w sprawie w I instancji.

Dział IX. Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia.

§ 118.

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 zadania statutowe Związku w zakresie wykonania kar realizowane są przez Prezesa PZSzach. Prezes PZSzach ma prawo wskazać organ klubowy, WZSzach lub PZSzach jako organ właściwy do wykonania czynności związanych z wykonaniem orzeczonej prawomocnie kary. Odmowa wykonania wskazanych czynności podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej.
2. Karę upomnienia bez orzeczenia kar dodatkowych wykonuje niezwłocznie organ orzeczniczy który wydał prawomocne orzeczenie. O wykonaniu kary organ zawiadamia strony postępowania, organy orzekające w sprawie i Biuro PZSzach.

Rozdział I. Zasady wykonania kar.

§ 119.

1. Orzeczone kary obowiązują od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.
2. Orzeczone kary wobec których zniesiono zawieszenie wykonania obowiązują od dnia zniesienia zawieszenia.

3. Do obliczania terminów stosuje się odpowiednio postanowienia Rozdziału „Zasady obowiązywania terminów”, a gdy przepisy te nie znajdują zastosowania, stosuje się postanowienia kodeksowe.

§ 120.

1. Prezes PZSzach wydaje postanowienie o wykonaniu kary po otrzymaniu sentencji prawomocnego orzeczenia.
2. W postanowieniu wskazuje się:
 - a. dzień rozpoczęcia i dzień zakończenia obowiązywania każdej z orzeczonych kar,
 - b. organy właściwe do wykonania kar,
 - c. sposoby wykonania kar.
3. Postanowienie kierowane jest do:
 - a. ukaranego,
 - b. Biura PZSzach,
 - c. organów orzekających w sprawie,
 - d. organów właściwych do wykonania orzeczonej kary.

§ 121.

Osoba na którą nałożono karę zakazu pełnienia funkcji w organach PZSzach, WZSzach-ów i klubów, a także organy osób prawnych które mają na to formalny wpływ:

- a. doprowadzają do zawieszenia, odwołania lub rezygnacji tej osoby z pełnionych dotąd funkcji w terminie 30 dni od uprawomocnienia się orzeczenia o karze,
- b. nie powołują i nie wyrażają zgody na objęcie nowych funkcji przez tę osobę w okresie odbywania kary.

§ 122.

1. Biuro PZSzach prowadzi ewidencję prawomocnych orzeczeń dyscyplinarnych oraz postanowień Prezesa PZSzach o wykonaniu kary.
2. Z ewidencji usuwa się orzeczenie dyscyplinarne:
 - a. które nie jest prawomocne,
 - b. które zostało uchylone,
 - c. zgodnie z procedurą zatarcia kary.
3. Z zastrzeżeniem ust. 4 informację o karze zamieszcza się w Centralnym Rejestrze PZSzach w sekcji „uwagi publiczne”.
4. Informację o karze w zawieszeniu, której organ orzekający postanowił nie podawać do wiadomości publicznej, zamieszcza się w Centralnym Rejestrze PZSzach w sekcji „uwagi utajnione”.
5. Biuro PZSzach przekazuje niezwłocznie informację o otrzymanym orzeczeniu dyscyplinarnym innemu organowi orzeczniczemu, który orzekł wobec tego samego ukaranego karę w zawieszeniu, a okres próby nie upłynął.

§ 123.

1. W przypadku uporczywego niewykonywania kary zobowiązania Prezes PZSzach składa kolejny wniosek o ukaranie, oraz, jeśli jest to możliwe, postanawia o wykonaniu zastępczym tej kary.
2. Wykonanie zastępcze obejmuje przeprowadzenie czynności jakie w ramach zobowiązania powinien wykonać ukarany wraz z obciążeniem ukaranego kosztami przeprowadzenia tych czynności w wysokości nieprzekraczającej maksymalnej kary pieniężnej przewidzianej Regulaminem.

§ 124.

1. Karę uważa się za odbytą po jej wykonaniu, upływie okresu na jaki została orzeczona lub upływie okresu próby na jaki zawieszono jej wykonanie.
2. Poniższe kary dyscyplinarne uważa się za odbyte po upływie:
 - a. upomnienie – z chwilą wykonania,
 - b. nagana – 6 miesięcy.

Rozdział II. Zatarcie kary.

§ 125.

1. Z chwilą zatarcia kary ukaranie uważa się za niebyłe.
2. Do zatarcia kary dochodzi po upływie:
 - a. 6 miesięcy od dnia odbycia kary upomnienia,
 - b. 1 roku od dnia odbycia kary nagany,
 - c. 3 lat od dnia odbycia kary w pozostałych przypadkach.
3. Na wniosek ukaranego kara zatarta podlega wykreśleniu z ewidencji oraz rejestrów przez organy prowadzące.

Rozdział III. Zaskarżenie orzeczenia. Skrócenie kary.

§ 126.

1. Stronom postępowania, po wyczerpaniu drogi dyscyplinarnej wewnątrzwiązkowej, przysługuje prawo zaskarżenia prawomocnego orzeczenia do Trybunału Arbitrażowego do Spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim.
2. W przypadku uchylenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organy dyscyplinarne PZSzach przez Trybunał Arbitrażowy przy PKOl lub inny właściwy na podstawie prawa krajowego lub międzynarodowego organ sądowiczy, bieg terminów regulaminowych rozpoczyna się ponownie z dniem wpływu orzeczenia uchylającego do Biura PZSzach.

§ 127.

1. Na wniosek ukaranego kara dyskwalifikacji oraz kary dodatkowe orzekane w wymiarze czasowym mogą ulec skróceniu lub zawieszeniu przez organ który wydał prawomocne orzeczenia w przypadku spełnienia łącznie następujących warunków:
 - a. ukarany przyznał się do zarzucanego czynu i ujawnił wszystkie bez wyjątku okoliczności popełnionego czynu, w tym ewentualnych pomocników i innych sprawców,
 - b. ukarany odbył co najmniej połowę kary lub upłynęło 10 lat trwania kary dożywotniej dyskwalifikacji lub dożywotniego zakazu,
 - c. w okresie poprzedzającym zachowanie ukaranego nie budziło zastrzeżeń.
2. Do wniosku przepisy § 111 i § 112 stosuje się odpowiednio.
3. Od decyzji o oddaleniu wniosku złożonego zgodnie z ust. 1 nie przysługuje odwołanie.
4. Ponowny wniosek, o którym mowa w ust. 1, nie może być złożony przed upływem 6 miesięcy od rozpatrzenia poprzedniego wniosku.

Rozdział IV. Wznowienie postępowania.

§ 128.

1. Organ orzecznicy, który wydał prawomocne orzeczenie, może wznowić postępowanie z urzędu lub na wniosek Rzecznika Dyscypliny w przypadku ujawnienia nowych istotnych, a nieznanych dotąd okoliczności sprawy.
2. Organ orzecznicy II instancji wznawia postępowanie z urzędu w przypadku uchylenia prawomocnego orzeczenia i skierowania sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Trybunał Arbitrażowy przy PKOL.
3. Decyzję w sprawie wznowienia postępowania, z jednoczesnym wyznaczeniem zespołu orzekającego, podejmuje przewodniczący organu orzeczniczego. Odrzucenie wniosku o wznowienie postępowania nie podlega zaskarżeniu.
4. Po rozpatrzeniu sprawy organ orzecznicy utrzymuje dotychczasowe orzeczenie w mocy bądź też uchyła je i wydaje nowe orzeczenie.
5. Utrzymanie dotychczasowego orzeczenia w mocy jest prawomocne.
6. Od decyzji zmieniającej orzeczenie I instancji stronom przysługuje odwołanie do II instancji na zasadach ogólnych.
7. Orzeczenie wydane w II instancji jest prawomocne.
8. Wydając nowe orzeczenie organ orzecznicy uwzględnia dotychczasowe kary wykonane lub będące w toku i zalicza je na poczet nowo orzeczonych kar, jak też, jeżeli dotyczy, postanawia o zwrocie nienależnych a już uiszczonych kar pieniężnych.
9. W toku postępowania wznowionego przepisy Działów VIII i IX stosuje się odpowiednio.

Rozdział V. Koszty postępowania. Zobowiązania finansowe.

§ 129.

1. Zarząd PZSzach, wydając prawomocne orzeczenie skazujące, może obciążyć ukaranego obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania w całości lub w części.
2. Każdy organ uczestniczący w postępowaniu na podstawie Regulaminu może, po uprawomocnieniu się orzeczenia skazującego, zwrócić się do Zarządu PZSzach o zarządzenie zwrotu kosztów zgodnie z ust. 1.

§ 130.

Koszty podróży świadków oraz obwinionego, który został ostatecznie uniewinniony, w kwocie jednostkowej nieprzekraczającej 1/20 przeciętnego wynagrodzenia, ponosi organizacja (klub, WZSzach lub PZSzach) przy której działa organ dyscyplinarny prowadzący postępowanie.

§ 131.

Każde zobowiązanie finansowe, w szczególności kara pieniężna lub obciążenie kosztami postępowania, nałożone prawomocnie na podstawie Regulaminu, jest wymagalne na równi z innymi zobowiązaniami finansowymi występującymi w rozliczeniach wewnątrzwiązkowych.

Dział X. Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 132.

Prawomocne orzeczenie dyscyplinarne wydane na podstawie Regulaminu, mogące wywierać wpływ na działalność ukaranego poza PZSzach, przekazywane jest według właściwości do organizacji zewnętrznej celem przeniesienia na grunt odpowiedzialności dyscyplinarnej obowiązującej w tej organizacji.

§ 133.

1. Każdy organ dyscyplinarny może z urzędu sprostować oczywiste pomyłki w swoim orzeczeniu lub postanowieniu.
2. Na wniosek podmiotu mającego interes w sprawie organ dyscyplinarny rozstrzyga wątpliwości co do wydanego przez siebie orzeczenia lub postanowienia.

§ 134.

1. Do postępowań dyscyplinarnych wszczętych przed wejściem w życie Regulaminu stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Do przewinień dyscyplinarnych popełnionych przed wejściem w życie Regulaminu, w stosunku do których nie ma zastosowania ust. 1, stosuje się przepisy Regulaminu, jednakże należy stosować przepisy dotychczasowe, jeśli są względniejsze dla obwinionego, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Do przewinień dyscyplinarnych popełnionych przed wejściem w życie Regulaminu stosuje się przepisy Regulaminu o przedawnieniu i zatarciu ukarania, chyba że termin przedawnienia już upłynął.

§ 135.

1. Regulamin wchodzi w życie w dniu następnym po dniu uchwalenia przez Walne Zgromadzenie Delegatów PZSzach.
2. Z dniem wejścia w życie Regulaminu moc obowiązującą traci Regulamin Dyscyplinarny PZSzach przyjęty w dniu 18 czerwca 2016 r.